

LIMBA ROMÂNĂ ESTE UN SANCTUAR

Pământul este o planetă cu har, iar omul de azi are în fața sa un alfabet de gândire prin care i se descoperă, prin Evanghelia adusă de Hristos, cărarea care duce la ușa Raiului. Bine-cuvântat să fie Dumnezeu, că acest nou alfabet de gândire îl găsim și în graiul nostru strămoșesc! Limba română este un sanctuar românesc în care nu poți intra oricum, ci cu respect și murmur de psaltire. Limba noastră română a legat de multe ori rânile neamului nostru, căci limba poate vindeca un popor.

Fiecare frate creștin are în viața lui o stea. Ea este cât lacrima pe care a vărsat-o Hristos și pentru tine. Doamne, mai dezleagă și pentru noi, românii, azi, o altă stea, să nu rătăcim în sideralul spațiu!

Se vorbește azi tot mai mult de libertatea conștiinței, dar tot mai puțin de responsabilitate. Europa este singurul continent care, demografic, este în scădere. Cine își asumă viitorul ei? Va fi oare izgonit Hristos din Europa cum a fost izgonit odinioară din Gadara? Noi nu ne dorim ca preoții să devină sociologi, ci oameni care administrează harul lui Dumnezeu în lume. Omul se naște cu frica de cădere liberă în gol. Celelalte frici le

învățăm în această viață, dar să nu ne fie frică să gândim în duhul Evangheliei lui Hristos!

Din nefericire, lumea ortodoxă este destul de mică. Astăzi, când vorbim de un sistem planetar de 6,5 – aproape 7 miliarde de oameni, ortodocșii suntem în jur de două sute și ceva de milioane; deci foarte puțini, adică suntem virgula miliardelor. De aceea, aici, în spațiul acesta răsăritean, s-a păstrat încă această credință ortodoxă și se pot observa următoarele: popoarele ortodoxe, care au avut credința neîntreruptă, au și astăzi păstrat un pronunțat caracter de identitate națională. A se vedea Rusia: Biserica Rusă de astăzi este foarte înfloritoare, este depozitară a unei deosebite Ortodoxii. Iată, Grecia, la fel, este inconfundabilă. Atât credința ortodoxă a Greciei, cât și cultura ei inconfundabilă sunt păstrate toate în contextul credinței care în decursul secolelor s-a păstrat așa, venită după rânduielile apostolice. Așa ca și biserica noastră, nu? Noi, ca Biserica Ortodoxă, suntem o Biserică Apostolică, deci avem primele semnături ale cuvântului lui Dumnezeu, primele semințe ale cuvântului lui Dumnezeu aruncate în spațiul nostru românesc de un Apostol.

Eu n-am văzut Basarabia, nu din cauza gardului de sârmă ghimpată, ci nu am văzut-o din cauza unor ordine. După 1989, la o întâlnire colegială, la mai mulți ani de la terminarea liceului, în vorbirea mea, am mulțumit profesorilor pentru ce ne-au învățat și pentru că nu ne-au terorizat niciodată, deși dirigintele meu mi-a spus că în caietul lui de observații, în dreptul numelui meu, printre alte caracterizări despre mine, scria: „Tânăr ce frecventează biserica.” În sfârșit, profesorii nu ne-au obstrucționat, adică, dacă eu credeam în Dumnezeu, în loc de zece să-mi de-a șapte. Le-am spus atunci profesorilor de istorie că îi iert pentru că nu ne-au vorbit despre Basarabia, că acolo trăiește sânge românesc, vă iert că nu ne-ați spus despre istoria lor! I-am iertat pentru că mi-am dat seama prin ce ar fi trecut dacă ne-ar fi spus despre Basarabia.

Oamenii de cultură pot reface spațiul cultural românesc comun cu toată problema aceasta. Oricât ar fi fost acel gard de sârmă ghimpată, gros cât brațul meu, tot îl mănâncă rugina într-o zi. Oamenii de cultură sunt chemați, într-o țară, într-o civilizație, să sfințească văzduhul, cerul ei.

† IOAN

Cântare scrisului nostru (fragment)

Grigore VIERU

Sunt un om al nemâniei,
Lumii astea nestrăin.
Vin din munții latinei,
Deci, și scrisul mi-i latin!

Zis-a cerul: „Fiecare
Cu-al său port, cu legea sa!”
Scrisul ei și râma-l are,
Eu de ce nu l-aș avea?!

Ah, din sângele ființei
Ni l-ați smuls și pângărit
Și pe lemnul suferinței
Ca pe Crist l-ați răstignit!

Ochii lui cei ai uimirii,
Când i-ați scos și nimicit,
Ați scos ochii nemuririi
Ce pre noi ne-au îndrăgît.

Ne-ați vroit schimba chiar țeasta,
Sufletul, străvechiul grai,
Învățându-ne că asta
E un bine, e un rai.

Dar din... mare „paradisul”
Iată ce-nvățarăm noi:
Cine-ntâi își fură scrisul,
Celelalte-ți ia apoi!

Vremuri alte vin să nască
Omul unui nou destin.
Cum mințindu-m-ai, strâmb dascăl,
Scrisul meu că mi-i străin.

Și din gură și din carte
Cum mințindu-m-ai mereu,
Cum urātu-m-ai de moarte
Când aflai că-i scrisul meu!

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Tristă soartă au avut (și din păcate și azi mai au unii) nevăzătorii. Lipsiți de vedere și neglijăți de societate, viața lor era, la propriu și la figurat - o noapte veșnică. Iată însă că unii dintre concetățenii noștri cu dare de mână și-au luat inima-n dinți și au început demersurile necesare construirii unor clădiri și găsirii unor meserii care să-i integreze social. Anton Sailer - marele binefăcător al celor năpăstuiți din oraș, donează fabuloasa sumă de 200.000 de coroane, în anul 1904, cu destinație precisă: construirea unui Institut pentru Orbi. În 1905, Primăria cumpără un fost restaurant, în str. Coroana (azi, str. Independenței, din Elisabetin), și îl refăce în 1906. Inițial, institutul a funcționat din 1905 într-o casă închiriată pe str. Odobescu. Celebra familie Prohaska (proprietarii morilor)

Institutul pentru Orbi

crează o fundație pentru orbii din război, donând peste patru lanțe de pământ și acareturi cu scopul unei școli agricole pentru aceștia. În anul 1922, statul român preia întreaga avere a nevăzătorilor

și începe ample investiții: alte șapte lanțe de pământ lângă ferma existentă, înființarea unei școli profesionale; atelier de împletit coșuri din nuiete și scaune din trestie. Administratorul și profesorii au depus eforturi uriașe pentru ca numărul mereu crescând al celor de aici (incluzându-i și pe cei vârstnici) să poată fi întreținuți, instruiți gratuit și obișnuiți cu munca și viața socială. Din 1926, nevăzătorii beneficiază și de revista Braille. Un cuvânt de laudă pentru dr. Ioan Artene, directorul institutului de odinioară, care a reușit să facă foarte multe cu bani puțini, dar cu pricepere și ambiție uriașă. Viața socială a nevăzătorilor nu a mai fost un vis, ci o realitate: societate de lectură, șezători literare, festivaluri artistice anuale. Unii au urmat școli și licee particulare și au obținut succese pe măsura inteligenței și ambiției lor. Acestea au fost începuturile.

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

COOPERARE ÎN DOMENIUL TURISMULUI

Marți, 5 februarie, Casa de Cultură din Jimbolia a fost gazda unei conferințe de presă dedicate proiectului „Provocări comune - soluții comune: cooperare instituțională în domeniul turismului”. Proiectul este finanțat prin programul INTERREG V-A România-Ungaria. Liderul proiectului este orașul Jimbolia, partener 2 Comuna Cărpiniș, iar partenerul 3 este orașul Csanádpalota din Ungaria.

ORAȘUL ÎNFRĂȚIT TREBUR DIN GERMANIA A INAUGURAT O STRADĂ CU NUMELE JIMBOLIA

lia, în ziua de vineri, 16 februarie 2019.

Cele două localități înfrățite vor continua să dezvolte relații de colaborare și schimburi în diverse domenii, iar Jimbolia intenționează la rândul său să inaugureze o nouă stradă cu numele Trebur.

În prezența a aproximativ 100 de participanți, primarul orașului Trebur din Germania, înfrățit cu Jimbolia din luna decembrie 2017, alături de viceprimarul Jimboliei, Toth Gábor, au inaugurat noua stradă cu numele Jimbo-

DIN MARTIE, HAMBARUL CU CARTE VĂ ADUCE „ORA DE POVESTE”!

A început un nou sezon, cu un format nou, în care voci calde, de poveste, vor citi copiilor și-i vor purta pe tărâmurile magice, cu zmei și prinți, zâne, fluturi și flori multe.

Hambarul cu carte în colaborare cu Muzeul Presei „Sever Bocu” a organizat sâmbătă, 2 martie 2019, evenimentul „Ora de poveste”.

A acțiunea a fost dedicată copiilor cu vârste cuprinse între 5 și 10 ani, scopul acestuia fiind promovarea lecturii și a plăcerii cititului în rândul micuților. Vă așteptăm cu o poveste, voie bună și-un ceai cald!

SEMINAR DE KARATE

Asociația Națională de Karate JKA WF România a organizat primul seminar de karate din anul 2019 la Jimbolia în data de 23 februarie. Au participat sportivii și instructorii de la cluburile asociației noastre. Antrenamentele s-au desfășurat începând cu ora 9 pe grupe de grad și vârstă. După cele două cantonamente desfășurate cu sportivii echipei naționale JKA în ianuarie și februarie 2019, cu ocazia acestui seminar continuăm pregătirea cu toți sportivii pentru Campionatul Național și Cupa Memorială Ovidiu Cociorva din luna martie. După Timișoara și Sănnicolau Mare, Jimbolia devine un alt centru de dezvoltare a karateului JKA. Susținem în continuare activitatea sportivilor Clubului Senshin condus de Doru Burdan care desfășoară antrenamente la Jimbolia. Vom continua să dezvoltăm competiții și stagii de pregătire la Jimbolia și în perioada următoare a acestui an.

ZOLTAN NAGY - PREȘEDINTE

PROGRAMUL CURĂȚENIEI DE PRIMĂVARĂ ÎN JIMBOLIA: 11 MARTIE – 12 APRILIE 2019

Săptămâna I 11.03.2019-15.03.2019

Luni 11.03.2019 - Str. Aleea Cito, str. I. Creangă, str. Griviței, str. T. Grozăvescu.

Marți 12.03.2019 - Str. T. Aman, str. Sălcărilor, str. Gh. Adoc, str. Lenau.

Miercuri 13.03.2019 - Str. Recoltei, str. Bucegi, str. S. Jager, str. N. Bălcescu.

Joi 14.03.2019 - Str. C. Coposu, str. C. Csekonics, str. E. Teodorou, str. Spre Sud (între str. Republicii și Spre Est).

Vineri 15.03.2019 - Str. Rapova, str. Gării, str. E. Gojdu, str. C. Negruzzi, str. Bărzava.

Săptămâna II 18.03.2019-22.03.2019

Luni 18.03.2019 - Str. Dr. Victor Babeș, str. Lorena.

Marți 19.03.2019 - Str. T. Vladimirescu (între Republicii și Spre Est).

Miercuri 20.03.2019 - Str. Calea Timișorii, str. I. Slavici (între str. Republicii și Spre Est).

Joi 21.03.2019 - Str. Spre Nord (între str. Republicii și Spre Est), str. Spre Est, str. Drumul Clării, str. E. Bartzer.

Vineri 22.03.2019 - Str. I. Maniu, str. M. Eminescu, str. Ștefan cel Mare.

Săptămâna III 25.03.2019-29.03.2019

Luni 25.03.2019 - Str. Republicii.

Marți 26.03.2019 - Str. Spre Sud (între str. Spre Vest și Republicii), str. Albanelor, str. Dr. Karl Diel.

Miercuri 27.03.2019 - Str. T. Vladimirescu (între str. Spre Vest și Republicii), str. Gh. Doja.

Joi 28.03.2019 - Str. I. Slavici (între str. Spre Vest și Republicii), str. L. Rebreanu, str. Timiș.

Vineri 29.03.2019 - Str. Spre Nord (între str. Spre Vest și Republicii), str. Spre Vest, str. C. Brâncoveanu.

Săptămâna IV 01.04.2019-05.04.2019

Luni 01.04.2019 - Str. A. Iancu, str. P. Jung.

Marți 02.04.2019 - Str. Cloșca, str. Crișan, str. E. Murgu, str. I. I. De la Brad, str. G. Enescu.

Miercuri 03.04.2019 - Str. Mureș, str. Crișana, str. Horia, str. A. Vlahuță, str. I. Vidu, str. Carpați.

Joi 04.04.2019 - Str. N. Grigorescu, str. Prieteniei, str. J. Linster, str. Gh. Lazăr, str. B. P. Hașdeu, str. B. Bartok.

Vineri 05.04.2019 - str. V. Alecsandri, str. Aleea Ploșilor, str. C. Porumbescu, str. M. Kogălniceanu.

Săptămâna V 08.04.2019-12.04.2019

Luni 08.04.2019 - Str. C. D. Gherea, str. S. Bărnăuțiu, str. A.I. Cuza.

Marți 09.04.2019 - Str. Basarabia, str. Moș Ion Roată, str. V. Lucaci.

Miercuri 10.04.2019 - Str. C. Mărășești, str. C. Moților.

Joi 11.04.2019 - Str. A. Vlaicu, str. V. Țepeș, str. V. Goldiș, str. P. Sandor.

Vineri 12.04.2019 - Str. Șt.O. Iosif, str. G. Coșbuc, str. C. Kikindei, str. Banat, str. Cănepei, str. Spre Lenauheim.

Foiaia Aeroportului Internațional Timișoara „Traian Vuia”

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

AEROPORTUL TIMIȘOARA, PRIMUL AEROPORT DIN ROMÂNIA CU TUR VIRTUAL ÎN GOOGLE MAPS

AEROPORTUL TIMIȘOARA, PRIMUL AEROPORT DISPONIBIL ONLINE ÎN GOOGLE MAPS INDOOR, A DEZVOLTAT O NOUĂ FACILITATE PENTRU PASAGERII SĂI, DAR ȘI PENTRU CEI CARE DORESC SĂ FACĂ UN TUR VIRTUAL AL AEROPORTULUI

Turul virtual al interiorului aeroportului poate fi accesat prin Google Maps de pe PC-ul, tableta sau smartphone-ul utilizatorului, conectate la internet. Aplicația oferă o mulțime de funcționalități utile: o hartă interactivă, imagini cu zona de parcare, punctele de taxare parcare, zonele de check-in, magazinele, porțile de îmbarcare, saloane business și VIP.

Pentru a începe turul digital, utilizatorii trebuie doar să acceseze Google Maps – Aeroportul

Timișoara și să plaseze iconița galbenă Pegman (din stânga jos a ecranului) în zona pe care dorește să o viziteze. Apoi, cu ajutorul săgeților, pot alege direcția dorită pentru o plimbare realistă prin aeroport. Ținând butonul stâng al mouse-ului, se permite rotirea la stânga, la dreapta, în sus și în jos.

„Această facilitate este utilă pentru un pasager care își planifică primul zbor spre sau de la Timișoara, pentru că se poate familiariza mult mai ușor cu fluxurile aeroportului înainte de a pleca spre aeroport, dar și pentru cei care au nevoie de diferite informații, despre zone comerciale, spații publicitare, zone de acces, pentru a-și crea o imagine și de a înțelege mai bine cum sunt amplasate toate acestea. Credem că noua tehnologie trebuie să fie pusă la dispoziția pasagerilor și colaboratorilor noștri, iar această facilitate este una cu o utilitate practică pe care dorim să o extindem și în noul terminal care se va construi în perioada 2019-2020”, a declarat directorul Aero-

portului Timișoara, Daniel Idolu.

Sute de fotografii au fost procesate pentru a produce această hartă digitală, inclusă acum în Google Maps. Fotografiile pentru turul digital al aeroportului au fost asigurate de SC Blue Strategy SRL din Târgu Mureș. Fotografiile au fost transmise către Google, care le-a inclus acum în Google Street View, astfel Aeroportul Timișoara este primul din România disponibil online, printr-un tur virtual.

PREȚĂTIRI DE VACANȚĂ: NOI DESTINAȚII CU ZBOR DIRECT DIN TIMIȘOARA

Deși sezonul estival pare a fi departe, ne putem face deja planurile pentru vacanța de vară. Agențiile de turism au stabilit deja destinațiile pentru vara lui 2019, accesibile cu zboruri directe din Timișoara, iar achiziția din timp a unor pachete turistice încă din acest sezon, poate conduce la soluția optimă din punct de vedere turistic, dar și din punct de vedere al tarifului.

Așadar, locuitorii din zona de vest a țării vor avea de ales între mai multe destinații pentru vacanța de vară sau chiar de primăvară, asta deoarece primele curse charter pentru 2019 vor decola de la începutul lunii aprilie.

„Față de anul precedent, în acest an se anunță destinații suplimentare spre Grecia, Egipt și – ca noutate – Tunisia. Este un semnal extrem de bun din partea agențiilor de turism care își diversifică astfel oferta pentru turiști”, a declarat directorul aeroportului, Daniel Idolu.

Până în prezent, oferta pentru vara acestui an este de **14 zboruri charter săptămânale spre 7 destinații: Turcia – Antalya, 7 zboruri pe săptămână; Grecia – Heraklion 2 zboruri, Zakynthos 1 zbor și Skiathos 1 zbor; Tunisia - Hammamet – 1 zbor și Egipt – Sharm el Sheikh și Hurghada – câte 1 zbor pe săptămână.**

În afară de cursele charter, de la Aeroportul Timișoara sunt accesibile cu zboruri regulate Costa Blanca (prin cursele regulate spre Valencia), Costa Brava (prin cursele regulate spre Barcelona), Coasta Malificană (prin zborurile directe spre Bari), Marea Mediterană și Marea Roșie (prin zborul de

Tel Aviv). Sunt în analiză comercială, dar neconfirmate până în prezent, destinațiile Constanța, Atena și Varna.

Cursele charter de vacanță sunt zboruri sezoniere organizate de operatorii de turism. Biletele de avion se pot achiziționa doar prin operatorii de turism deoarece sunt incluse în pachetele turistice serviciile de transport, de transfer, cazare, masă și alte servicii. De asemenea, se pot achiziționa online sau prin intermediul agențiilor de turism pachete turistice care, alături de serviciile de transport aerian pe curse regulate, pot satisface dezideratul unei vacanțe reușite.

	TURCIA	ANTALYA	Luni – 2 curse, Vineri – 3 curse, Sâmbătă – 1 cursă	Din 5 aprilie
GRECIA	HERAKLION - Creta		Luni, Vineri	Din 3 iunie
	ZAKYNTHOS		Vineri	Din 14 iunie
	SKIATHOS		Sâmbătă	Din 15 iunie
EGIPT	SHARM EL SHEIKH		Joi	Din 13 iunie
	HURGHADA		Joi	Din 23 mai
TUNISIA	HAMMAMET		Sâmbătă	Din 25 mai

MĂRȚIȘOARE PENTRU DOAMNE ȘI DOMNIȘOARE LA AEROPORTUL TIMIȘOARA

Aeroportul Timișoara a sărbătorit venirea primăverii, iar în 1 Martie angajații aeroportului au oferit mărțișoare doamnelor și domnișoarelor care au tranzitat aerogara.

„Pentru noi este deja o tradiție ca, în 1 martie să oferim mărțișoare pasagerelor și doamnelor sau domnișoarelor care așteaptă în aerogară. Considerăm că acest simbol al primăverii nu trebuie uitat pentru

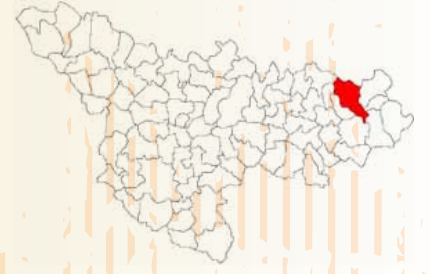

că ne reprezintă pe noi, ca români.”, a spus directorul aeroportului, Daniel Idolu.

Mărțișorul este un simbol ancestral, o amuletă ce poartă noroc, legată cu un șnur roșu și alb, reprezentând dualitatea între lumină și întuneric, primăvară și iarnă. În Banat, doar fetele și femeile primesc mărțișoare, ele purtându-l toată luna martie sau până la înflorirea primilor copaci.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL BIROULUI DE RELAȚII PUBLICE AL AEROPORTULUI

Foaiia F de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Mă voi strădui și în continuare să vă fac mândri de orașul nostru

MARCEL AVRAM, PRIMAR AL ORAȘULUI FĂGET

Urc spre Țara Făgetului, trecând prin bogăția fabuloasă a pădurilor mocioneștilor, tălăzuindu-se de o parte și alta a drumului ce pornește din Birchiș. Departe, împărăția verde a brazilor ceremonioși și gravi, aflați sub un veșmânt de veșnică tinerețe. Aproa-

pe de drum, pe o pajiște cu pete albe de zăpadă, un păstor bătrân al cărui chip pare săpat de dalta lui Praxiteles, odihnește în băta noduroasă ca o ghioagă, privind indiferent la ceasul vremii.

Mi-am propus azi câteva ceasuri de plimbare liniștită prin orașul Făget, orașul cu străzi îngrijite și oameni gospodari, timp în care îmi amintesc că au trecut aproape zece ani de când domnul profesor Marcel Avram a fost ales în fruntea administrației făgetene și tot atâta vreme de când orașul castanilor și-a schimbat înfățișarea. Moment despre care domnia sa, spune într-un mesaj

adresat concetățenilor săi:

„Se împlinesc zece ani de când, într-un număr covârșitor, voi, făgetenii, mi-ați acordat încrederea și, pe 22 februarie 2009, am devenit primarul orașului Făget. Au fost zece ani de încercări și reușite, astfel că, împreună cu dumneavoastră, am ajuns să avem un oraș frumos, civilizată, un oraș în care ne face plăcere să locuim. Vă mulțumesc pentru încrederea acordată și pentru sprijinul oferit de-a lungul celor zece ani și vă promit că mă voi strădui și în continuare să vă fac mândri de orașul nostru.”

Rubrica elevilor

CÂTE CEVA DESPRE „DIMINUTIVAȘE”

Prof. univ. dr. MARCEL TOLCEA

Încep rubrica mea cu o întrebare: cât de des, de fapt cât de mult folosiți diminutive? Vreau să zic, atunci când vă referiți la ființe sau lucruri care nu sunt chiar mici, folosiți forme cum ar fi „ciorbiță”, „cărniță”, „lăptic”, „iaurțel”, „cafeluță”, „păhărel”, „pâinică” ș.a.m.d. ? Știu, e aiurea întrebarea mea fiindcă asta depinde mult de persoana cu care vorbim. Când vorbim cu copiii sau cu persoanele dragi, diminutivele transmit și un plus de afectivitate și dau căldură

comunicării. Deși eu nu folosesc prea multe diminutive, trebuie să recunosc că, fără diminutive, lumea ar fi mai rece, mai gri, mai morocănoasă.

Sigur, excesul de diminutive e, adesea, comic, așa cum se întâmplă în unele regiuni ale țării, cum ar fi chiar Bucureștiul. Acolo unde puține cuvinte scapă nediminutive, dacă se poate spune așa. Îmi aduc aminte că am mai vorbit despre diminutive de la microfonul acestei rubrici când am semnalat că unele cuvinte au ajuns în limba română din forme deja diminutive.

Așa că astăzi o să îmi îngădui să vă mai semnalez două cuvintele de acest fel. Și o să încep cu un cuvânt din vocabularul de bază al limbii române, anume „ureche”. Cuvântul „ureche” vine din latinescul *auricula*, ceea ce s-ar traduce prin „urechiușă”. Îmi îngădui să cred că „auricula”, urechiușă, a fost un cuvânt folosit pentru a desemna urechile fine ale femeilor fiindcă arta romană este cam fără milă atunci când înfățișează, sculptural, urechile unor bărbați ai imperiului. În fine, al doilea cuvânt încă și mai interesant, este „muscel”. Muscelul este o formă de relief intermediară între deal și munte, adică un fel de coline domoale. Sorin Stati opinează că „muncel” ar veni de la *munticullus*, adică un munte mai micuț, dar DEX-ul dă ca necunoscută originea cuvântului „muncel”.

Din raftul cu poezii frumoase

Esti Doamne bun

Radu GYR

*Esti Doamne bun, eu pământean și rău
Și-n dragoste nu-ți semăn, nici în milă.
Dar, după răni, sunt chip din chipul Tău
de par dospit din cer nu din argilă.*

*Nu ți-am râvnit nici razele subțiri,
Nici tălpile străpunse de piroane.
Dar Tu mă faci părtaș în răstigniri
și-Ți tot îngân osânda din icoane.*

*Sfințit pe cruci pe care nu m-am vrut
și de-nvieri pe care nu le-aș cere,
nu știu: Tu te cobori la mine-n lut
sau eu mă urc spre raiul Tău bând fiere?*

*Cu necesita slavă mă încarci
și-n cuie, când sfințenia mă frânge,
oftând mă uit la rânile-mi prea largi
și-Ți cresc alături, sânge lângă sânge.*

LA NIVEL DE ORAȘE SUNTEM PE PRIMUL LOC ÎN JUDEȚUL TIMIȘ, ATÂT CA NUMĂR DE PROIECTE, CÂT ȘI CA VALOARE A ACESTORA

MARCEL AVRAM, PRIMAR AL ORAȘULUI FĂGET

Autoritățile din Făget au obținut finanțări de peste 16 milioane de lei, prin Programul Național de Dezvoltare Locală 2 (PNDL), pentru introducerea rețelelor de apă și canalizare în localitățile aparținătoare, Bătești și Begheiul Mic. Lucrările la Bătești vor debuta în

această primăvară, investiția fiind de 10 milioane de lei, iar la Begheiul Mic în a doua jumătate a anului, după ce va fi organizată licitația. Valoarea acestui proiect, cel de-al 12-lea accesat de autoritățile din Făget prin PNDL, este de 6,5 milioane de lei.

„Avem 12 proiecte atrase prin PNDL și la nivel de orașe suntem pe primul loc în județul Timiș, atât ca număr de proiecte, cât și ca valoare a acestora”, a anunțat domnul primar Marcel Avram.

Nu credeți tot ce vi se promite

SCĂDEREA UNOR RATE LA BANCĂ AR PUTEA AVEA LOC ANUL ACESTA, DAR ÎN NICIUN CAZ LA JUMĂTATE

Și dacă dobânzile la credite ar fi 0% nu s-ar putea ajunge la înjumătățirea ratelor bancare, o micșorare semnificativă a dobânzilor și, implicit, a ratelor la bănci neputând fi realizată oricum peste noapte, prin simple declarații, spun specialiștii ca răspuns la o promisiune verbalizată de unul dintre consilierii premierului, de curând. Anul acesta însă dobânzile la credite ar putea să scadă, pentru că un proiect de lege trecut deja de Parlament și are ceva șanse să intre în vigoare. Efectele lui în practică nu pot echivala însă cu înjumătățirea ratelor.

Din albumul cu poze al orașului

Moderna plată a orașului Făget, unul din proiectele împlinite în acești ani, de domnul primar Marcel Avram

PAGINĂ COORDONATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

VOM REFACE NU DOAR PODUL...

Iosif JICHICI, primarul orașului Lipova

PRIMĂRIA ORAȘULUI LIPOVA A LANSAT LICITAȚIA PENTRU REABILITAREA VECHIULUI POD METALIC DE PESTE MUREȘ

Podul metalic ce face legătura între Radna și Lipova, construit acum mai bine de 120 de ani, va fi reabilitat, anunță reprezentanții Primăriei Orașului Lipova. Mo-

mentan, proiectul își caută un executant, licitația publică fiind lansată recent. Valoarea proiectului se ridică la peste două milioane de lei, fonduri accesate prin Programul Național de Dezvoltare Locală. Termenul de realizare a lucrării de la momentul începerii acesteia este de 12 luni, lucrarea având autorizație de construire emisă pe 12 septembrie 2018.

DOAR PIETONI

Podul va fi exclusiv pietonal și, pe timpul șantierului de reabilitare, acesta va fi complet închis circulației publicului. După reabilitarea podului, acesta va fi „decorat” cu bănci, jardiniere și coșuri de gunoi, împărțite în 34 de module. Totodată, se va amenaja și un spațiu destinat amplasării construcțiilor temporare (scenă) pentru desfășurarea evenimentelor culturale.

Lucrările propuse

În cadrul proiectului sunt prevăzute, printre altele, înlocuirea barelor de rezistență, desfacerea structurilor cării până la placa de beton, repararea plăcii de beton, deblocarea rosturilor de dilatare, montarea de borduri pe noua configurație a trotuarului, așternerea cării pe pod și trotuare, ambele din asfalt, recondiționarea parapetului metalic pietonal, dar și realizarea de scări și casieri pe taluze și realizarea marcajelor și montarea indicatoarelor necesare.

Vechi de 123 de ani

Cu o lungime de 144 de metri, podul de fier de peste Mureș a fost construit în 1896, făcând legătura între Lipova și Radna. Povestea spune că locuitorii din Pecica ar fi cerut construirea unui pod de legătură între Pecica și Sânpetru German, însă

după ce piesele de fier au început să fie turnate, autoritățile de la Viena „s-au răzgândit”, mutând podul de la Pecica la... Lipova. Cu ani buni în urmă, circulația autovehiculelor a fost închisă pe pod, odată cu deschiderea noului pod.

Spații pietonale

Pe lângă proiectul podului, Primăria Lipova are de gând să transforme spațiul fostei piețe agroalimentare din oraș într-o zonă pietonală, cu spații verzi, dar și să reamenajeze strada Lt. Vasile Bugariu, cu o suprafață de peste 2.500 de metri pătrați. Proiectul va aduce bănci de lemn pe structură metalică, coșuri de gunoi pentru colectare selectivă, obiecte de iluminat arhitectural și stradal, un sistem de irigații spațiului verde, tot proiectul urmând să coste aproape 2,3 milioane de lei, finanțate european prin Programul Operațional Regional.

„Vom înfrumuseța centrul”

„Vom reface nu doar podul, ci și cele două clădiri, care erau punctele de vamă. Podul va rămâne pietonal, așa cum este de vreo 20 de ani. În ceea ce privește piața, aici avem o zonă cu betoane, care arată urât de tot. Și e în centrul orașului, așa că, vom face o zonă de agrement, cu fântână artiziană, bănci, multe spații verzi, care vor înfrumuseța centrul”, ne-a asigurat domnul Iosif Jichici, primarul orașului Lipova.

Subfiliala de Cruce Roșie Lipova și-a reales comitetul pentru a-și continua activitatea și a fi mereu alături de cei aflați în dificultate

În data de 20.02.2019, la sediul Crucii Roșii Lipova, a avut loc ședința anuală a Subfilialei de Cruce Roșie Lipova, în cadrul căreia a fost ales noul comitet al acesteia, în următoarea componență:

Antoche Adrian - Președinte
Stepan Radu - Vicepreședinte
Cinghiță Carmen - Membru
Tripon Otilia - Membru

Popescu Tavița - Membru
Mureșan Marius - Membru
Pleş Cristian - Membru

Cu acest prilej, se face apel pe această cale la toți cei care doresc să se alăture în mod voluntar echipei Crucea Roșie Lipova, pentru a fi cât mai mulți membri voluntari în cadrul organizației locale de Cruce Roșie, având astfel ocazia de a contribui la înfrumusețarea semenilor aflați în situații

de dificultate.

Pentru aceasta vă puteți adresa d-lui Antoche Adrian - Președintele organizației Lipova de Cruce Roșie, la tel. 0742699055.

ROCAA MTB Lipova 2019 - Ediția A V-A

Anul 2019 aduce cea de-a cincea ediție a competiției ROCAA MTB LIPOVA, în data de 13.04.2019, în localitatea Lipova, județul Arad.

În cadrul edițiilor din anii trecuți au luat parte la competiție un număr constant de aproximativ 264 de concurenți/ediție, atât din județul

Arad, Timiș, Caransebeș, Bihor, Mehedinți, Hunedoara, dar și din străinătate, din țări precum Franța, Ungaria sau Serbia.

Filmul - rezumat al competițiilor din anii

trecuți, poate fi urmărit la următorul link: <https://www.youtube.com/watch?v=rbvVctF0ecg>

Ca de fiecare dată, traseul este unul pitoresc, pe dealurile Lipovei, Șiștarovățului, la începutul primăverii, unde peisajele naturii renasc pentru a oferi amintiri de neuitat.

La fel ca și anul trecut, la ultima ediție, plecarea se va face din parcare aflată în Băile Lipova.

Traseul este unul clasic, de mountain bike, de dificultate medie, cu 6 urcări accesibile oricărui participant și 4 coborâri principale, traseul fiind puțin modificat anul acesta, ajungând la distanța totală de 46 km desfășurați în prima parte pe un teren argilos, continuat cu macadam și sosirea pe asfalt pe ultimii 2 km, diferența de nivel fiind de 505m.

În preambulul competiției se va desfășura ședința tehnică aferentă cursei, începând cu ora 10:00, iar startul competiției se va da la ora 10:30.

Concursul va avea parte de o cronometrare electronică, premii și multă distracție.

Traseul competiției va fi marcat ca și anul trecut cu panglici specifice, indicatoare, iar pe zonele periculoase vor fi semnalizări specifice, pentru a preîntâmpina posibilele accidente.

Participanții trebuie să aibă cunoștințe minime de MTB, iar cei sub 18 ani pentru a putea participa la competiție, părinții sau tutorele lor, în unele cazuri, vor completa o fișă de responsabilitate, de asemenea, ceilalți participanți vor completa o declarație pe propria răspundere, deoarece oricât de precauți am fi, există cazuri când se pot întâmpla accidente.

Înscrierile se fac online: <http://www.123formbuilder.com/form-3336565/ROCAA-MTB-LIPOVA-EDITIA-A-IV-A-2019>, dar și în ziua competiției între orele 8:30-10:00.

Cei înscriși online vor primi pachetul de Start, ce va cuprinde pe lângă clasicele produse asigurate, și un tricou personalizat cu competiția organizată.

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOMNIȘOAREI ADELA POPESCU

Foaia de Giarmata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Acest an 2019, cred eu, va fi anul cu cele mai multe realizări de când sunt primar

Virgil BUNESCU - Primar al comunei Giarmata

Despre domnul primar Virgil Bunescu se spune că nu cunoaște trândăvia vacanțelor și odihna la locul de muncă. Iată de ce a reuși să-i smulgi din agenda de lucru câteva minute pentru un interviu, reprezentă o mare șansă pentru interviuator. Eu am reușit, fiind cu

atât mai bucuroasă cu cât știu că domnia sa acordă greu interviuri.

Domnule primar, ce vi se pare, din punctul dumneavoastră de vedere, că ați reușit să pregătiți mai important pentru viitorul comunei pe care o conduceți?

▶ Este o întrebare la care sincer nu mă așteptam. Toți colegii dimitale se grăbesc să afle ce am realizat ieri, alaltăieri, anul trecut, nimeni nu a dorit să afle date despre postamentul unei investiții importante din perspectiva zilei de mâine. Și pentru că mi-am pus această întrebare, am să îți spun că, în anul care a trecut, am reușit să pun baza, temelia, unei investiții care mă face să cred că acest an 2019, va fi anul cu cele mai multe realizări de când sunt primar.

E lung drumul investițiilor...

▶ Sigur că este, o investiție înseamnă, după cum se știe, proceduri, proiecte tehnice, studiu de fezabilitate, asigurare de resurse financiare, ș.a.m.d. Și când ți-am făcut cunoscut crezul meu în zestre acestui an, nu am făcut această mărturisire lăudându-mă, ci pur și simplu având la temelia afirmațiilor susținerea lucrurilor reale, adevărate.

Ați început procesul de...

▶ Da, am și demarat primul proiect care reprezintă un proiect de suflet al meu.

De ce numiți acest proiect un «proiect de su-

flet» al dumneavoastră?

▶ Pentru că de la venirea mea la conducerea primăriei Giarmata, mi-am spus că, atunci când va veni vremea în care voi pleca spre casă, vremea retragerii, cu siguranță îmi voi face un bilanț, un bilanț amplu a ceea ce am realizat în mandatele mele. Sigur că la acel bilanț voi descoperi, pe lângă realizări de anvergură, realizări extrem de importante pentru comunitate, voi afla cum spuneam și lucruri care mie îmi vor putea trece neobservate, dar acest proiect de suflet, care înseamnă o școală nouă, o instituție de învățământ modernă, adică un așezământ pentru educația copiilor, a tinerilor, nu va trece neobservat. Și asta din două motive.

Aș dori să le aflu.

▶ Primul ar fi că, noua școală este o clădire impunătoare, cu o arhitectură aparte, iar cel de-al doilea argument care vizează importanța ei, este acela că în noua școală se va învăța tot timpul. Acesta este proiectul meu de suflet pe care îl voi definitiva în chiar acest mandat.

Ați supravegheat, sunt sigură, după cât de atent vă cunosc atunci când vine vorba de banii publici, conceperea acestui proiect.

▶ Da, este adevărat și am reușit să concepem un proiect frumos, un proiect generos.

Probabil că și suma este „generoasă” cu susținerea lui.

▶ Desigur, vorbim despre 16.000.000 de lei, adică o sută șazeci de miliarde în bani vechi.

Cum, în ce fel și de cine este susținut acest proiect?

▶ Este un proiect susținut din două surse financiare, și anume din sursă proprie, pe de o parte, adică din bugetul local...

Cât din bugetul local reprezintă suma alocată construcției?

▶ Aproximativ 9.000.000, rectific, 10.000.000,

iar 5,5 milioane de la bugetul național.

Prin ce program?

▶ Prin Program Național de Dezvoltare.

Și astfel, Giarmata va avea...

▶ Vom avea, domnișoară Roxana, o școală cu patru etaje, cu 16 săli de clasă, cu o capacitate de 400 de locuri, cu dotări ce pot satisface cele mai înalte exigențe, începând de la cancelarie și până la sălile de clasă, ori laboratoarele de chimie, de fizică, de informatică și nu în ultimul rând, la sala de sport. Am lăsat însă la urmă o activitate ceși și va găsi locul în noua școală, o activitate ce va căpăta tot mai larg contur în învățământul românesc, sau mă rog, va trebui să-l capete, e vorba de un after school, adică de acel concept cunoscut drept „școala de după școală”, un loc în care copiii vor beneficia de supraveghere permanentă sub îndrumarea cadrelor de specialitate la efectuarea temelor și la anumite activități creative.

Veți avea asigurat numărul de elevi?

▶ Fără îndoială! Giarmata s-a dezvoltat foarte mult în acești ani, numărul locuitorilor a crescut simțitor, iar în următorii ani, prognozăm o creștere cu două-trei mii a numărului de locuitori.

Azi câți locuitori are comuna Giarmata?

▶ Avem nouă mii de locuitori. Și eu cred că, în următorii trei-patru ani, creșterea numărului de locuitori în comuna Giarmata va fi spectaculoasă. Iată de ce se face simțită tot mai acut nevoia de spații noi alocate învățământului.

Domnule primar, înțeleg după cum vă priviți ceasul, și cunoscându-vă programul extrem de încărcat, să nu abuzați de timpul dumneavoastră.

▶ Mulțumesc.

Aș dori însă să fiți de acord, ca la o viitoare întâlnire a noastră, să vorbim și despre profilul acestei noi școli.

▶ De acord.

CUVÂNTUL CARE ZIDEȘTE

ÎNDEMNI DUVOVNICEȘTI

Ilie CLEOPA

Nimic nu este mai ușor decât a învăța pe alții, și nimic nu este mai greu decât a face ceea ce înveți pe alții.

Cine mulțumește lui Dumnezeu în boală, este un martir de bunăvoie.

Când vă treziți dimineața, să nu vă apucați de treabă întâi, că sunteți batjocoriți de satana! Ci să ziceți: „Slavă Ție, Dumnezeule nostru, slavă Ție!”. Slăvește-L pe Dumnezeu, că apoi ai să

ai spor la muncă în ziua aceea. Ți-ajută Dumnezeu, îți întărește și mintea și brațele ca să lucrezi cu spor, să te păzească de primejdii, de fulgere, de tunete, de accidente, de orice. Roagă-te lui Dumnezeu și pornește la muncă cu toată inima. Dar întâi roagă-te Lui și ai să vezi cu cât spor mergi în ziua aceea.

Postu-i maica sănătății și lungimea vieții!

Niciodată să nu dai sfat nimănui, până când nu l-ai trăit tu! Cel ce dă sfat, dar el nu l-a trăit, este ca izvorul de apă pictat pe perete.

Om se mântuiește oriunde dacă are trei fapte bune: credința dreaptă în Iisus Hristos, faptele bune și smerenia. Iar cine nu le are pe acestea nu se mântuiește nicăieri.

Când faci, mamă, pomelnic pentru ai matală, la Liturghie, pune și unul sau doi săraci, sau o văduvă pe care nu are cine o pomeni și a murit săracă. Este mare pomană. Asta se cheamă milostenie duhovnicească. Este mai mare decât aceea când îi dai o haină sau o mâncare omului, că-l ajuți dincolo, în veșnicie.

Rubrica școlii

SIMULAREA EVALUĂRII NAȚIONALE 2019

Simularea Evaluării Naționale 2019 va avea loc în luna martie. Calendarul simulării examenelor de la finalul clasei a VIII-a, în varianta pe care Ministerul Educației se pregătește să o pună în dezbatere, prevede că prima simulare, cea la Limba și literatura română, va fi pe 11 martie 2019.

La simularea evaluării naționale 2019 vor participa elevii care sunt în clasa a VIII-a, dar și elevii de clasa a VII-a.

Calendar Simulare Evaluarea Națională clasa a VIII-a, în anul școlar 2018-2019:

11 martie 2019 Simulare Limba și literatura română – probă scrisă

12 martie 2019 Simulare Matematică – probă scrisă

13 martie 2019 Simulare Limba și literatura maternă – probă scrisă

Afișarea rezultatelor se va face tot în luna martie 2019.

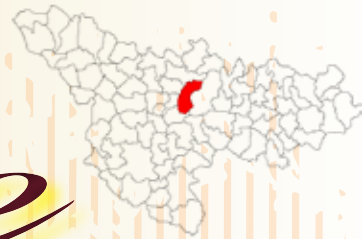
Din albumul de mâine al comunei

Proiectul noii școli, una din cele mai moderne ale județului Timiș

PAGINĂ COORDONATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

De când am început să lucrez alături de domnul primar Ilie Golubov, am învățat să consolidez prezentul cu fapte

Vasile BOȘOSCHI - Viceprimar al comunei Remetea Mare

Reîntâlnindu-l pe domnul Vasile Boșoschi, am trecut parcă, vreme de o clipă, prin istoria frumoasă a comunei Remetea Mare de ieri, de azi și de ce nu, de mâine. La plecare, mi-am exprimat dorința de a continua dialogul nostru și într-un număr viitor al revistei noastre,

și domnia sa a fost de acord. Îi mulțumesc.

Domnule viceprimar, am aflat recent că trecutul comunei dumneavoastră, al comunei Remetea Mare, este un subiect căruia îi acordați un interes deosebit. Și asta nu pentru că v-ar interesa să scrieți o monografie.

► Nu, dar așa cum ai spus, interesul meu pentru trecutul așezării mele e vecin, dacă pot să spun astfel, cu interesul monografic, dacă am ține seamă că sunt interesat de cele mai mici amănunte legate de trecutul comunei. Și asta, nu de azi de ieri, ci din anii de școală elementară. Iar acum, de când mă aflu în funcția de viceprimar, având acces la mai multe date din trecutul, și de ce nu, prezentul comunei, sunt tot mai stăpânit de această curiozitate.

Aveți, bănuiesc și o colecție de poze legate de comună.

► Bineînțeles, păstrez o colecție destul de vastă cu imagini din diferite perioade istorice, în care s-a immortalizat, la un moment dat, aspectul comunei. Iar, din primăvară, atunci când timpul de după orele de serviciu îmi va permite, voi trece cu aparatul de fotografiat pe fiecare stradă din comuna Remetea Mare și Ianova, pentru a immortaliza aspectul de azi al comunei, îmbogățindu-mi astfel, propria colecție fotografică. Este necesar, dragă Roxana, să lăsăm și noi la rândul-ne, imagini de azi celor de mâine care ne vor urma.

Și chiar aveți ce fotografia...

► Să știi că da. Avem în comuna noastră case frumoase, unele cu un trecut fabulos, privit prin prisma celor care le-au locuit, alte case, sunt bine întreținute, deși numără mulți ani, se remarcă printr-o arhitectură deosebită. Dar, interesul meu nu se limitează numai la construcții, ci și la evoluția portului popular din comuna noastră. Domnișoară, cine se naște, cine trăiește într-un astfel de loc, nu se poate să nu fie interesat de aceste aspecte. Încerc, vorbind despre port, ca împreună cu doamna Toma, să readucem în preo-

cupările locuitorilor comunei interesul pentru portul strămoșesc.

Ați fost ajutat, ca să spun astfel, de un anume volum monografic?

► Parțial, da, am studiat cele două monografii ale comunei.

Deci, participați pentru viitor, la consolidarea trecutului.

► Mai mult, de când am început să lucrez alături de domnul primar Ilie Golubov, am învățat să consolidez prezentul cu fapte. Remetea, comuna Remetea Mare, de la venirea domnului primar Ilie Golubov, are o cu totul altă înfățișare. Acesta, cred eu, fiind și motivul principal pentru care tot mai mulți oameni din Timișoara aleg să se stabilească la noi. Este adevărat că și distanța, atât de apropiată de metropolă, este un factor important în alegerea comunei noastre de către acești oameni.

Dar, comuna Remetea Mare este cu adevărat o comună frumoasă.

► Da, ne străduim să fim între comunele fruntașe ale județului nostru. Și când spun asta mă gândesc la drumuri, la trotuare, la canalizare și la multe altele, la utilități care fac localitatea noastră tot mai atractivă.

FARMACIA bunicii

CURĂȚAREA SÂNGELUI

Primăvara se consumă leurdă în fiecare zi, în salată, timp de 2-3 săptămâni.

Se iau câte 30 picături de tinctură de nuci verzi, de două ori pe zi, în câte un pahar cu apă sau ceai, dimineața și seara, înainte de masă.

Se beau ceaiuri de păpădie.

Una din mesele de peste zi să fie numai o salată de crudități, cel puțin trei săptămâni.

Se face cură anuală cu urzici.

Pentru circulația deficitară a sângelui consumați dimineața, pe stomacul gol, 200 ml suc, din care: 100 ml suc de mere și 100 ml suc de pere, timp de 45 de zile.

CUVÂNTUL CARE ZIDEȘTE

ÎNDEMNURI CREȘTINE DE ȚINUT MÎNTE

ARSENIE BOCA

În iubire nu există nimic rațional. „Nu știu de ce îl iubesc pe acela!” Iubirea nu are nici început, nici sfârșit, există deodată cu Dumnezeu.

Sfatul cel mai important: iubește cu tot sufletul și iartă!

Smerenia este arta de a sta la locul tău.

Nimic nu este pierdut cât timp credința e în picioare, cât sufletul nu abdică și capul se ridică din nou.

Să știm să murim și să înviem în fiecare zi.

Învață să ai mereu un zâmbet ascuns în inimă.

Dacă nu poți să-ți iubești vrăjmașii, măcar să nu-i urăști și nu mai ești în baltă, ci pe treaptă.

Un creștin este un erou permanent și nu un milog.

Nimic nu m-a ajutat mai mult în viață ca suferința. Singură, suferința este suprema catedră de teologie. Sunt sigur că îngerii erau geloși pe noi pentru că ei nu au această suferință dincolo de firea noastră.

Rubrica elevilor

KNOW-HOW – SENSUL ȘI ORIGINEA EXPRESIEI

Dragi elevi, termenul de Know-how (pronunțat „nău-hau”) pe care îl întâlniți tot mai des în vorbirea curentă, este un termen din limba engleză, care s-a internaționalizat, adică a pătruns în multe alte limbi, fie pentru că nu exista în limba respectivă un cuvânt echivalent, fie pentru o comunicare mai rapidă, eventual specializată, sau pentru că este un cuvânt „în trend”.

Know-how, tradus literal, înseamnă „a ști cum”, „a avea expertiză”, „pricipere”, sau „competență”.

Se poate spune, de exemplu: „Pentru ocuparea acestui post s-au prezentat doi candidați, dar niciunul nu avea know-how-ul în domeniu”, „Mihai avea know-how-ul necesar pentru a-și transpune ideile în practică”, „Acești parteneri ar fi o sursă valoroasă de know-how profesional” etc.

Așadar, know-how este un termen pentru cunoașterea practică a modului de a realiza ceva, al unei persoane sau al unei întreprinderi. Know-how este, de regulă, o cunoaștere tacită, opusă cunoașterii explicite, în sensul că este dificil să se transfere unei alte persoane, în scris sau verbal, o anume expertiză.

Unul dintre avantajele acestui concept este că implică mai multe aspecte, precum îndemânarea, antrenamentul în rezolvarea anumitor probleme, înțelegerea limitelor unei soluții specifice etc.

VĂ REAMINTIM...

Ce se aruncă: aluminiu, doze pentru băuturi și lichide, folii de aluminiu, tăvițe și recipiente pentru conservarea și congelarea alimentelor, conserve și tuburi pentru alimente, tetrapack.

Ce NU se aruncă: spray-uri periculoase, toxice, inflamabile sau corozive, becuri.

ATENȚIE: redu volumul deșeurilor prin aplatizare!

Foaia de Dumbrăvița

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

A FOST „FĂRȘANG” NU GLUMĂ !

Ca și în anul care a trecut, tradiționalul „Fărșang Dumbrăvițean” s-a desfășurat în Sala Polivalentă din Dumbrăvița, lăcașul provizoriu al evenimentului, până la terminarea construcției noului Cămin Cultural din comună.

La Dumbrăvița, „Fărșangul” face parte din „Agenda Culturală” a anului 2019, fiind finanțat de Consiliul Local Dumbrăvița și susținut de Primăria Dumbrăvița. La ora deschiderii, dumbrăvițenii au sosit în sala de sport de lângă Pădurea Verde. În tradiția multor popoare, „Fărșangul” este asociat cu ultimul eveniment unde se mai permite distracția înainte de a intra în Postul Paștelui! Inițiată de preotul Szücs András Ottó în anul 2003, manifestarea „Fărșangului” în Dumbrăvița a ajuns la cea de-a XVI-a ediție.

Show-ul din 22 februarie a fost asigurat și în acest an de: Grupul „Gospodinele din Dumbrăvița”, Trupa de dans modern „Spark”, Ansamblul de Dansuri Populare Maghiare „Butykos”, Grădinița Dumbrăvița, Formația „ROSE”, Ansamblul Coral al Vârstnicilor, precum și de invitații speciali, sosiți din localitățile înfrățite.

Din spectacol, nici de această dată nu au lipsit glumele spumoase și îndrăgitele scenete cu András Kuglis și Akos Máthe, cântecele lui Péter Pál Piroska sau tradițional duet Ildikó Dénes cu Gizi Meda, care a întărit atmosfera de cabaret.

József Bálint și Károly Turbucz au fost în mijlocul mai multor parodii pregătite de actorii amatori. Nu știu dacă este o altă localitate din Timiș cu „Fărșangul” la asemenea nivel. Probabil colaborarea cu Teatrul Maghiar de Stat „Csiky Gergely” din Timișoara aplanează limita precisă între amatori și profesioniști în acest spectacol.

Se poate face cu ușurință o remarcă: de la an la an, calitatea spectacolului este tot mai bună și este abordată o diversitate de teme, așa încât nimic nu se repetă. Evenimentul a fost prezentat de Mónika-Ilona Lukács-Káfony, amfitrioana mai multor evenimente culturale din localitatea noastră. Dată fiind întinderea spectacolului pe mai mult de trei ore, cum este tradiția, în pauza evenimentului spectatorii au fost serviți cu gogoși. Către final, fetele de la kangoo jumps au prezentat farmecul unui nou sport, iar dansurile țigănești au generat ropote de aplauze și veselie a pus stăpânire pe sala de sport.

Și de această dată protagoniștii s-au întrecut pe sine prin transpunerea în rolurile spectacolului, prin dăruire și atmosfera creată.

ZIUA PORȚILOR DESCHISE LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ DUMBRĂVIȚA — MOMENT DE BUCURIE PENTRU COPII ȘI PĂRINȚI

Micuții din grupa mare de la grădinița din Dumbrăvița, însoțiți de doamnele educatoare, au pășit plini de emoție și cu mari așteptări pe porțile școlii din comună. Acesta este locul în care, din toamnă, ei vor deveni elevi în grupa pregătitoare.

Doamnele învățătoare au pregătit diverse

activități pentru preșcolari: ateliere de lucru în care copiii să deseneze, să coloreze sau să picteze, să decupeze și să lipească, să confecționeze mărtișoare și felicitări.

Alături de cei mici au răspuns invitației și părinții. Viitorii școlari au vizitat clasele în care își vor desfășura activitatea, au intrat în cantina

școlară și în sala de sport.

Ațiunea de astăzi se încheie cu o ședință festivă, în sala de mese, cu începere de la ora 16:00, la care participă învățătoarele, directorul școlii și părinții micuților, ședință în care părinții vor afla toate informațiile necesare pentru înscrierea copiilor în clasa pregătitoare.

MĂRȚIȘOARE ÎMPLETITE CU DRAG, DE LA CEI MICI PENTRU CEI VÂRSTNICI

Ca să întâmpine cum se cuvine prima lună de primăvară copiii de la Centrul de zi din Dumbrăvița au confecționat sute de mărtișoare. Primii destinatari-beneficiari ai frumoselor podoabe au fost doamnele care lucrează la Centrul de zi. Multe mărtișoare, copiii le-au oferit cu drag vârstnicilor de la Casa de bătrâni „NUR” din Dumbrăvița, iar altele au ajuns la doamnele din Primărie. Multe alte frumoase mărtișoare au fost vândute către diferite firme și persoane fizice. Cu banii strânși, micii manufacturieri vor să meargă la muzeu, spectacole sau la film.

TENIS DE MASĂ

În perioada 19-22 februarie 2019, la Buzău, s-a desfășurat returul Campionatului din Superliga Națională de Tenis de masă. ACS Dumbrăvița a aliniat la start echipa antrenată de doamna Nicoleta Husar, în componență cu: Lupulescu Izabela, Andreea Zanfir și Mihaela Ilie Dospina.

Mobilizarea fetelor a dat roade, în sensul că au câștigat 6 meciuri din 7 posibile. Așadar, după această competiție, echipa dumbrăvițeană s-a calificat în semifinala Superligii, care va avea loc în perioada 1-14 aprilie 2019.

Aduc mulțumiri domnului CONSTANTIN NICOLAE, pentru sprijinul acordat în realizarea acestei pagini - ROXANA FURDEAN

Foaiia F de Lugoj

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Am iubit mereu și voi iubi toată viața învățământul!

Francisc BOLDEA - Primar al orașului Lugoj

Ori de câte ori ajung la Lugoj îmi amintesc întrebarea unui profesor al meu din anii de facultate: „De ce domnule nu poate fi Timișoara la fel de curată ca Lugojul?” Și tot dânsul răspundea: „Pentru că nu are primar, domnule!” Încep să cred că avea dreptate vă-

zând Lugojul de azi, și întrebându-mă la răndu-mi, cum ar fi arătat și Oțelu Roșu, al cărui Cetățean de Onoare este domnul profesor Boldea, dacă dânsul ar fi rămas la noi? Este o întrebare retorică? Poate...

Domnule primar, vă felicit, din chiar începutul dialogului nostru, pentru alegerea dumneavoastră în funcția de vicepreședinte al social-democraților din Banatul de câmpie.

► Îți mulțumesc.

Păcat că nu ați rămas la noi, în Banatul de munte...

► Roxana, parafrazând-ul pe marele Bocu, te asigur că patria mea restrânsă e Lugojul.

Domnule primar, ce anume vă ajută să aveți cotidian, această atitudine pozitivă?

► Dragostea familiei și respectul locuitorilor acestui oraș.

Și prietenia copiilor de care mi-ați vorbit data trecută.

► Iubesc copiii acestui oraș, de altfel, cum

am mai spus, premiez pe toți copiii Lugojului care se remarcă prin activități extrașcolare. Fie că activează în ramuri artistice, cum ar fi corul „Ion Vidu”, ori la teatrul nostru sau la ansamblurile de dansuri, fie că îi întâlnim, ca performeri, în diverse ramuri sportive.

Pe olimpici?

► Îi premiez și pe ei, pentru că împreună cu ei, vom transmite cu cinste titlul de Capitală Culturală mai departe.

În ce constă această răsplată a performerilor?

► În bani vechi, acordăm fiecăruia 1.000.000 de lei pe lună.

Să înțeleg că, astfel, reușiți să „stârniți” o perpetuă atitudine competițională în rândul lor?

► Da, ai înțeles bine, păstrăm astfel o continuă emulație, sportivă și intelectuală în orașul nostru.

Am întrerupt trecuta noastră întrevedere, fiind de comun acord că un conducător, de indiferent ce instituție, nu-i poate mulțumi pe toți.

► Da, am fost de acord. Nimeni nu poate mulțumi pe toată lumea. Important, însă, este să ai conștiința datoriei împlinită, și, ca primar, să ai ce lăsa în urma ta vederii. În acest sens, te rog să reții că am făcut 96 de kilometri de magistrale de apă.

Și cea veche?

► O păstrăm și pe aceea până când îi voi putea brânșa, gratuit, pe toți locuitorii la magistrala cea nouă. Abia atunci voi putea spune că am

renunțat definitiv la cea din 1960. Același lucru este valabil și pentru rețeaua de canalizare...

Dar probleme, probleme întâmpinați spre rezolvare?

► Da, avem și probleme, una din ele fiind legată de stația de epurare a orașului unde nu ne putem încadra în parametrii europeni, dar din 147 de stații de epurare din țara asta numai șapte se încadrează în cerințele europene. Sigur că avem probleme, ca peste tot.

Există și probleme fără rezolvare?

► Bună întrebare! Din păcate, da. Avem și noi probleme imposibil de rezolvat.

Cum ar fi?

► Dragă Roxana, cea mai grea problemă este cea legată de educație, dar ea este o problemă pe care o vei întâlni, încă, nerezolvată în spațiul românesc. Îmi este greu să găsesc procedeul prin care să-l îndrept pe acel cetățean care, băut sau nu, trecând peste un pod încărcat cu flori, își află timp, nu să le admire, ci să arunce cu ghivece în râu.

Ei, acum vă rog să-mi permiteți să îl întreb pe profesorul nostru de la Oțelu Roșu, pe domnul Francisc Boldea, dacă ajuns primar al Lugojului, a acordat aceeași atenție infrastructurii educaționale din orașul său?

► O, Doamne, te îndoiești?

Nu, domnule profesor.

► Eu am iubit mereu și voi iubi toată viața învățământul!

DETAȘAMENTUL DE POMPIERI DIN LUĞOJ, ALĂTURI DE ELEVII ORAȘULUI

Elevii claselor primare de la Școala Gimnazială Nr. 4 Lugoj, condusă de doamna director, prof. Gabriela – Monica Sîrbu, au sărbătorit vineri, 1 martie 2019, Ziua Protecției Civile din România. Alături de reprezentanții

Detășamentului de Pompieri Lugoj, care au prezentat elevilor o descriere a echipamentului, precum și a mijloacelor din dotare, folosite în acțiunile pe care pompierii le desfășoară, inclusiv autospeciile folosite la intervenții. În timpul vizitei, prichindeii au mai aflat și care sunt tehnicile și accesoriile de intervenție.

Despre această zi, responsabilul PSI, domnul prof. înv. primar Cosmina Bogasieru, a spus: „În cadrul acestei activități s-au purtat discuții cu privire la modul de comportare în cazul producerii unor situații de urgență determinate de incendii și cutremure. Copiii au manifestat deschidere față de activitățile desfășurate în comun cu reprezentanții Detășamentului de Pompieri Lugoj, participând activ și adresând întrebări. Totodată, elevii și-au exprimat dorința de a îmbrățișa, pe viitor, o carieră în acest domeniu.”

LUĞOJUL MUZICAL

În începutul acestei luni, tânărul artist Eusebiu-Thomas Florea a reușit performanță artistică, ce face cinste municipiului nostru. El a obținut Marele Premiu la Concursul Național „Prietenii muzicii”, Pro Piano – Timișoara, ediția a IV-a, desfășurată în zilele de 2-3 martie.

„A fost – ne-a spus domnul prof. dr. Constantin Stan Tufan, muzicolog și profesor de pian la Școala de Muzică „Filaret Barbu” din Lugoj - o ediție dominată de elevii lugojeni, cu cea mai numeroasă prezență în Gala laureaților. Sunt elevi de un mare rafinament interpretativ, exponenți ai unei școli pianistice de înaltă clasă, promovată de profesori de excepție, modești și devotați”.

Sport

Felicit boxerii LUĞOJULUI PENTRU REZULTATE

ȘTEFAN GOMOESCU

Municipiul Arad a găzduit la finalul săptămânii trecute un turneu de box, care a reunit cei mai buni boxeri din zona de vest a țării la nivel de cadeți, juniori, tineret și seniori. Delegația lugojeană a avut reprezentanți la patru categorii de vârstă. Toți sportivii au reușit să se impună la categoriile lor de greutate și au urcat pe prima treaptă a podiumului de premiere.

„Am fost prezenți – a declarat domnul Go-

moescu - cu patru boxeri. La cadeți a intrat în ring Ionuț Fălcoi (n. 2005), 60 de kg, la juniori, Vlad Lazarovici (2004), 81 kg, la tineret Zoltan Gruia (2002), 60 kg, iar la seniori Raul Predescu (1999), 69 kg. A fost un turneu puternic și o bună ocazie de a verifica nivelul tehnic al sportivilor noștri care se pregătesc pentru finalele Cupei României la seniori din 15 aprilie și tineret din 20 mai. Boxerii de la Lugoj s-au comportat bine și îi felicit pentru rezultate. Sperăm să arate aceeași evoluție și în Cupa României”.

Ringul de la Arad a reunit peste 50 de boxeri de la cluburi din Arad, Craiova, Drobeta Turnu-Severin, Lugoj, Oradea, Satu-Mare, Timișoara.

Noi pași PENTRU UN ORAȘ MODEL

Primăria Municipiului Lugoj a anunțat că va relua acțiunile de vopsire a bordurilor de pe scuaruri.

Proiectul prevede aplicarea a două culori. În acest sens, edilul municipiului, domnul Francisc Boldea, ne-a asigurat că: „S-au demarat procedurile de achiziție de vopsele, adezivi și diluanți pentru a reface stratul de vopsea de pe bordurile de la scuarurile din municipiu și vom păstra culorile alb-roșu din anii anteriori. Suma alocată este de 5.000 de lei”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Măureni

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Cea mai mare implicare și susținere a venit din partea domnului primar Filimon Brian

Petrișor STAN

Am citit odată o declarație, cu tâlc, făcută de olandezul Johan Cruyff, considerat unul dintre cei mai buni jucători de fotbal din istorie, care suna așa: „Să joci fotbal este foarte simplu, dar să joci un fotbal simplu este cel mai dificil lucru.” Mi-a plăcut. Ca în

viață, mi-am spus. Dar oare fotbalul nu este viață? Și viața fiind, înseamnă că are și suflet... Și astfel, am ajuns să-l interviuez pe domnul Petrișor Stan, un om dăruit fotbalului cu tot sufletul său.

Domnule Stan Petrișor cum ați ajuns să fiți organizatorul și „sufletul” echipei de fotbal „Voința Șoșdea”?

► Fiind fiu al satului și jucător în echipa de fotbal din satul Șoșdea timp de 15 ani, aș putea spune că pasiunea și plăcerea de a juca, dar și dorința ca localitatea noastră să aibă o echipă de fotbal. Aceste lucruri m-au făcut să mă implic și o voi face și în continuare, pentru buna desfășurare fotbalistică din sat.

Ce palmares are echipa „Voința Șoșdea”?

► Aș vrea să subliniez faptul că în satul Șoșdea se joacă fotbal de la mijlocul anilor 1930, iar pentru un sat micuț ca Șoșdea, echipa se bucură de un palmares destul de bogat. La „Cupa satelor” ultimele două ediții zonale au fost câștigate de către echipă. În cadrul Campionatului Liga a V-a zona Reșița, ne luptăm pentru locurile fruntașe, terminând în primele patru locuri în ultimii ani. Ani la rând echipa a avut golgheterul campionatului pe Topârcianu Claudiu. În acest an competițional, cel mai bun marcator al cam-

pionatului este tot un fotbalist al echipei noastre, Ștefoane Adrian, cu o reușită de 14 goluri la activ.

În toate demersurile dumneavoastră, în ceea ce privește bunul mers al echipei, cine a avut cea mai mare implicare?

► Cea mai mare implicare și susținere a venit din partea domnului primar Filimon Brian, care ne-a sprijinit și ne-a susținut tot timpul, asigurându-ne cele necesare pentru bunul mers al echipei, și pentru acest lucru țin să-i mulțumesc. Totodată, țin să-i mulțumesc și domnului Cosmin Mariș, omul care a donat echipei un echipament complet.

Duminică 10.03.2019 începe continuarea returului de campionat, care sunt obiectivele pe care vi le-ați propus?

► Desigur că ne dorim să ocupăm un loc fruntaș, și de ce nu, chiar locul I. De asemenea, dorim să păstrăm tradiția, și golgheterul campionatului să fie dat tot de echipa noastră.

Domnule Stan, vă mulțumesc frumos și vă doresc mult succes și rezultate cât mai bune în activitatea pe care o desfășurați cu atâta dăruire și implicare!

► Și eu vă mulțumesc.

CURĂȚENIA DE PRIMĂVARĂ

La început de martie, la început de primăvară, când comuna noastră se pregătește de curățenie generală, în dialogul avut cu domnul viceprimar, Cornel Niță, domnia sa ne-a rugat să consemnăm că: „Fiecare cetățean

se pregătește pentru curățenia de primăvară, lucru pe care îl facem în fiecare an pentru a avea o comună mai frumoasă, dar și pentru a trăi într-un mediu sănătos. Este important să știm locul de depozitare autorizat a deșeurilor provenite din: resturi vegetale, deșeuri provenite din construcții, cauciucuri etc.

Așadar, resturile vegetale și materialele provenite din construcții sunt ridicate la cerere de către Serviciul de Salubritate al Primăriei Măureni, iar pentru cauciucuri Primăria Comunei Măureni, va

demara o acțiune de colectare a acestora la începutul lunii aprilie.

Este important să conștientizăm, atât ca cetățeni, dar și ca autorități, nevoia de a contribui la un mediu curat.

Întreținerea spațiului din fața casei prin văruirea pomilor, curățarea șanțurilor și podețelor și curățarea vegetației în exces, este un lucru important, care ne preocupă, atât pentru înfrumusețarea comunei, dar și pentru sănătatea locuitorilor din comunitatea noastră.”

8 MARTIE ÎN COMUNA NOASTRĂ

Așa cum ne-a obișnuit domnul primar Filimon Brian în ultimii ani și în acest an cu ocazia zilei de 8 Martie, a venit în întâmpinarea doamnelor și domnișoarelor din comunitatea pe care o conduce, cu gingașe flori, în semn de respect și prețuire.

Nu a fost uitat nimeni, începând cu cadrele didactice de la școlile

din Măureni și din Șoșdea, la kolegele din cadrul Primăriei Măureni, la dispensarul din localitate și magazinele din comuna Măureni și din satul Șoșdea, acolo unde domnul primar a mers și a oferit flori tuturor femeilor. Ca de fiecare dată l-a avut alături pe domnul viceprimar Cornel Niță.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. LUCIA MUȚULESCU

Foaia de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Vânătoarea albă are un farmec cu totul aparte

Ion MICURESCU - Primar al comunei Bata

mos și cel mai mare Festival al Vânătorilor din România, într-o astfel de zi?

▶ Știi, dragă Roxana, cele mai frumoase vânători se petrec atunci când totul este dominat de albul zăpezii.

Are o astfel de vânătoare un nume?

▶ Da, și mă bucur că mă întrebi, cu siguranță că ai mai stat de vorbă și cu alți vânători. Da, o astfel de vânătoare are un nume, ea se numește „vânătoare albă”. La o astfel de vânătoare, într-o asemenea zi, dominată, cum spuneam de albul zăpezii, se poate urmări mult mai ușor urma vânatului, indiferent de originea sa, animal sau pasăre. Vorbim în acest caz de o vânătoare cu totul diferită de celelalte, petrecute în alt anotimp. Vânătoarea albă are un farmec cu totul aparte. Adevărat este și faptul că, în astfel de cazuri, deplasarea este mai anevoioasă, dar și frumusețea este pe măsură. Dar, e bine să știi, că atunci când zăpezile sunt mari, mai mult decât să vânam, se cuvine să ne ocupăm de hrănirea vietăților pădurii. Să luăm, de exemplu fazanii, care în astfel de perioade grele, cum a fost iarna aceasta, devin pradă ușoară pentru răpitoare.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru bunăvoința de a sta de vorbă cu mine.

▶ Nu vreau să încheiem acest dialog, înainte de a adresa tuturor doamnelor și domnișoarelor comunei mele, frumoase urări în această lună, care e numai a lor.

Îndreptându-mă spre Bata, opresc pentru scurt timp mașina, privind spre pădurile care iluminează dumnezeiesc munții apropiați de Valea Mureșului, păduri în care fiecare copac are capul plin de gânduri verzi. Aici, în martie când se stinge soarele, se desfac în aer drumuri

pentru întoarcerea păsărilor migratoare. Drumuri care odată, demult, erau bătute de haiduci călări, gătiți cu pistoale și așteptați de hangițe. Parte din acești lotri, pe la 1740, au întemeiat satul Țela, aflat azi în administrația primăriei din Bata, unde întâlnirea cu edilul comunei, îmi prilejuiește clipe frumoase de desfătare spirituală.

Început de an, început de primăvară. Optimist, domnule primar?

▶ Ei, orice început trebuie abordat cu optimism, dragă Roxana.

Și proiectele?

▶ Proiectele cu fonduri.

De unde vin aceste fonduri?

▶ O parte sunt europene, altă parte sunt cele guvernamentale, iar apoi, în funcție de cât colecțăm la bugetul local, de la noi.

Dacă tot vine primăvara în comuna Bata, frumusețea ei se va putea vede și la ceasuri de noapte.

▶ Da, am schimbat în toate cele patru localități iluminatul stradal trecând la iluminatul pe LED. De astfel, am urmat o directivă a Uniunii Europene privind economisirea energiei. Revenind la proiectele noastre pentru comuna Bata, aș aminti de cel care este legat de Școala cu clasele V-VIII, acolo unde doresc să finalizez lucrările, nu pentru o sală de sport, ci pentru o sală de educație fizică!

Cu ce dimensiuni?

▶ Cu dimensiuni mai mici, dar strict pentru activități de educație fizică.

Păi, teren de sport aveți.

▶ Da, avem, după cum bine ai spus, avem un teren de sport multifuncțional, cu gazon sintetic, dar pentru perioada rece, ori ploioasă, nefavorabilă activităților sportive în aer liber, elevii noștri ca să poată desfășura activități fizice în condiții optime, au trebuință de o astfel de sală. Apoi, ne vom ocupa și de reabilitarea interioară a clădirii școlii din Bata, căreia îi va urma școala din Țela, acolo unde ne aflăm în plină desfășurare a aspectului juridic al terenului, care în acest moment se mai află încă în proprietatea bisericii din Lugoj. Dar, cred eu, se va găsi o soluție consensuală care să ne permită ca în viitorul apropiat să putem accesa, pentru școala din Țela, fondurile necesare. Fie ele europene sau guvernamentale.

Domnule primar, se mai văd în depărtare, la poala pădurii, pete albe de ninsoare. Ce simte omul care, de ani buni, organizează cel mai fru-

Din lumea lui „Bade Ioane”...

Cu ajutorul doamnei Delia Micurescu, membră a Uniunii Scriitorilor din România, vă propunem și în acest număr, dumneavoastră, cititorilor jurnalului interregional „Banatul”, de pe ce meleaguri veți fi, o plimbare prin înțelepciunea universului bătan.

- Maxime, Maxime, vină, bărbate, c-o făcut Ana!... strigă Floare, gâfâind pe scara ce suia podul casei.

- Îi fecior?

- Nu. Îi fată.

- Atunci nu mă bui!...

La cai și la răchie, omul nu-i bine să fie zgârâit!

Nu știi cum o fi fost prin alte părți, dar la Bata așa era zănatul. Bărbații, care se țineau mai de frunte în sat, trebuiau respectați de neveste. Când se întorceau de la holdă și comandau cina la birt, muierile făceau pe dracu-n patru și veneau bărbătește cu ce aveau mai bun în cămară. Să nu se facă de rușine! Și dacă, pe deasupra, bucatele erau pregătite fără cusur, asta era fala nevestii.

Mare lucru să ai un fecior! Orice bărbat îi fudul când îi naște nevasta parte bărbătească.

Nevasta, născută de curând, nu avea dreptul creștinesc să calce în biserică, până când preotul nu-i făcea molitva, slujba de dezlegare trupezăscă a femeii născute.

Îndemn bătan către nevasta născută curând: „Ano, ai grijă, cât noi botezăm la biserică, tu să iei vreun ciocan în mână și să bați vreun cui! Să știe copilu' nost' să lucre. Bărbătește, să bagi fân la vaci, să-i fie dragi animalele. Și, mai ales, să fluiere și să cânti. Să nu steie copilul la petreceri îmbufnat. Să cânte și să fluiere! C-acela-i om adevărat care știe să facă de toate!”

Rubrica elevilor

VĂ RECOMAND SĂ CITIȚI...

Dragi elevi, în această lună vă recomand să citiți romanul „Împăratul muștelor”, semnat de William Golding, laureat al Premiului Nobel pentru literatură, în anul 1983. Romanul pe care vi-l propun spre lectură, devenit un clasic al secolului XX, continuă să aibă un ecou rareori întâlnit în istoria literaturii. Transpunerea cinematografică a romanului, din 1963, aparține regizorului Peter Brook.

Veți întâlni în acest splendid roman, un grup de copii care scapă cu viață din catastrofa prăbușirii unui avion și încearcă să supraviețuiască pe o insulă pustie din mijlocul Pacificului. Însă ceea ce ar putea fi aventura vieții lor, o nouă robinsoniadă departe de adulți și de regulile acestora, se transformă într-un coșmar ucigător de vise: ura ia locul inocenței și crima se înstăpânește peste o lume care-și rătăcește busola. O parabolă de o forță incredibilă, care ne oferă un răspuns deopotrivă, crud și realist, la întrebarea: este libertatea absolută calea spre paradis?

Din albumul comunei noastre

Domnul primar Ion Micurescu, al patrulea din primul rând, de la dreapta spre stânga, alături de colegii săi premiați la „Gala Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric”, ținută la Teatrul de Stat din Lugoj. Primul din rândul întâi, actorul Ion Caramitru, iar în dreapta domnului primar, genialul caricaturist Ștefan Popa Popa's

PAGINĂ COORDONATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Biled

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Nu sunt un om al poveștilor, și nici al afirmațiilor deșarte

Cristian DAVID - Primar al comunei Biled

Frumos e drumul spre Biled în început de martie. Soarele dimineții, alb, ca lustruit din pricina cerurilor, se holba strâmb din înălțimi, la frumusețea câmpiei. Astrul, luminos mai încălzește, e drept că doar la amiază, dar tot încălzește, cu ultimele sale picături de căldură. Oamenii gospodari ai comunei zoresc prin grădinile caselor. Miroase a primăvară. Zoresc și eu spre sediul primăriei pentru un dialog cu domnul primar.

Domnule primar, mi-ați făgăduit la trecuta noastră întâlnire, că vom vorbi și despre realizările dumneavoastră din anul trecut, și de ce nu, chiar de proiectele acestui an.

► Păi dacă am promis, musai să mă țin de cuvânt. Dar Roxana, să știi că eu nu sunt un om al poveștilor, și nici al afirmațiilor deșarte, dar dacă tot ai deschis acest subiect, amintindu-mi făgăduiala, pot să spun că în anul care a trecut s-au făcut investiții importante pentru comuna Biled, pentru cetățenii ei. Și când spun asta, nu scap din vedere cele patru străzi asfaltate recent și încă una la care lucrăm, dar un fapt major și

demn de consemnat este acela că au fost semnate mai multe contracte de finanțare pentru dezvoltarea comunei noastre. Sigur, aceste contracte vor urma un parcurs procedural până la definitivarea lor.

Și apoi?

► Apoi va urma scoaterea la licitație a lucrărilor aflate în obiectivul nostru.

Văd că se lucrează și la trotuare.

► Da se lucrează, sau mai bine zis se continuă lucrările. Totodată avansăm cu lucrările la capela mortuară din comună, lucrare care reprezintă și o obligație venită din partea Uniunii Europene.

Ați lucrat la drumurile de legătură?

► Nu numai că am lucrat, dar am și terminat drumul de legătură între comuna Biled și lecea Mare, un drum dorit de multă vreme de locuitorii ambelor așezări, drum pe care în acest an îl dorim să fie și asfaltat.

Și fonduri pentru el?

► Suntem sprijiniți de Consiliul Județean Timiș. Am mai terminat și drumurile de acces în PUZ-uri, acolo unde tinerii își vor ridica locuințele.

Câte locuri de case sunt alocate acestor tineri.

► Într-o primă fază 100 de locuri, și aceste drumuri sunt necesare pentru transportul materialelor la locurile unde își vor ridica locuințele.

Și, dacă cineva trece noaptea prin Biled va vedea că am schimbat și întreaga rețea de iluminat public, trecând toată comuna pe iluminatul modern cu LED.

Domnule primar, nu mulți oameni cunosc avantajele folosirii lămpilor de iluminat stradal cu LED, comparativ cu cele tradiționale cu sodium, haideți să consemnăm pentru cititorii noștri, nu numai din Biled, câteva date privind superioritatea acestui sistem de iluminat public.

► În primul rând este vorba de economisirea de energie datorită eficienței acestor lămpi stradale, apoi costurile de întreținere sunt simțitor mai reduse, iar durata de utilizare este mult mai ridicată, de circa 3 ori mai mare comparativ cu cea a lămpilor cu sodium. Ca să nu mai vorbim despre timpul de pornire și oprire care se produce instantaneu.

Ca putere?

► Factorul de putere este de peste 95% comparativ cu lămpile tradiționale, iar rezistența la șocuri și vibrații mult mai mare. Asemenea și nivelul de iluminare care este mai ridicat.

Domnule primar, de ce are nevoie azi o comunitate, pentru a se dezvolta în parametri europeni?

► Bună întrebare, cu atât mai mult cu cât răspunsul este simplu: de legi!

DIN CARTEA DE ISTORIE A COMUNEI BILED

UN SFERT DE ȚĂRANI

IOAN ANDRAȘ

În anul 1769 s-a întocmit primul plan al satului Biled, din Districtul Timișoara. Pământul a fost măsurat și împărțit în trei câmpii: una pentru culturile de toamnă, una pentru culturile de primăvară, una care rămânea pârloagă. După puterea de muncă, coloniștii au fost împărțiți în țărani întregi, jumătate de țărani și chiar un sfert de țărani. În funcție de aceasta li s-au acordat sesiuni.

Un țăran din prima categorie primea câte 8 iugăre de teren arabil în fiecare din cele trei câmpii, 6 iugăre de pajiște, 6 iugăre de izlaz și un iugăr de loc pentru casă.

Țăranii din categoria a doua au primit 4 iugăre de pământ în cele trei câmpii, 4 iugăre de izlaz, 4 iugăre de pajiște și un iugăr loc de casă.

Țăranii din categoria a treia au primit în total 13

iugăre, adică echivalentul a 7,5 ha.

Pământul a fost împărțit de căpitanul Anton Trebswetter, inginer militar. După împărțirea pământului și după ce pământul a fost pus în posesia țăranilor, aceștia au fost scutiți de cote și impozite pe trei ani: 1770 – 1771 – 1772.

În 1853, în Biled limba oficială era limba germană. După numai 14 ani, în 1867, ca urmare a încoronării ca rege al Ungariei a împăratului Austriei Franz Joseph, în Biled limba oficială a devenit limba maghiară. La Biled s-a făcut simțit procesul de maghiarizare, mai ales prin învățământul exclusiv în limba maghiară.

La 13 noiembrie 1923, localitatea Biled a fost vizitată de regele Ferdinand I al României și de prim-ministrul Ioan C. Brătianu.

Rubrica școlii

O NOUĂ MATERIE ÎN ȘCOLI

Elevii vor avea în următorul an școlar o nouă materie. Cel puțin așa stabilește o inițiativă legislativă, care consideră necesar ca elevii claselor a VI-a și a IX-a să învețe cum să gestioneze informația în societatea contemporană. Gestionarea informației în societatea contemporană nu mai are un caracter auxiliar - reprezentând doar un hobby pentru orele libere - ci a devenit o provocare centrală pentru copiii noștri. Există un veritabil bombardament informațional, menit să influențeze deciziile în domeniul comercial

sau politic, vizând practic alegerile pe care le facem în mod cotidian. În acest context, dezvoltarea unor abilități media și a unei capacități de a judeca critic, în mod independent, informațiile primite nu constituie un element educațional de specialitate dedicat doar celor interesați de științele comunicării sau științele sociale, ci o provocare de bază pentru fiecare tânăr.

Proiectul de lege va introduce disciplina „Educație și cultură media”, ca disciplină obligatorie de studiu pentru elevii claselor a VI-a și a IX-a.

INVENTATORUL LED-ului

Dacă tot am vorbit cu domnul primar despre soluția modernă de iluminat public cu LED pe raza comunei Biled, cred că nu este lipsit de interes să aflați că inventatorul primului LED (Lighting Emitting Diode) a fost inginerul rus Oleg Vladimirovich Losev, în anii '20. Invenția sa, deși primită cu entuziasm, timp de câteva decenii nu a fost implementată datorită costurilor mari de producție și a luminii slabe pe care o emitea. Dezvoltarea tehnologiei și inventarea LED-ului care produce lumină albă, a permis ca astăzi să se vorbească despre LED ca despre soluția viitorului în domeniul iluminatului, fiind cea mai economică sursă de lumină.

Din albumul primăriei noastre

Domnul primar Cristian David, în mijlocul imaginii, alături membrii unei delegații din cadrul Ministerului Agriculturii, în vizită la Biled

PAGINĂ COORDONATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Eu mi-am urmat conștiința, dar și modelul profesorilor

prof. Marius CIRCA

Când știi însemnătatea pe care o are un om pentru comunitatea din care face parte, cum a clădit oameni și cum te-a inspirat și pe tine în copilărie, să-ți alegi drumul în viață, este deosebit de greu să nu ai lacrimi în colțul ochilor și să nu-ți tremure vocea de emoție în timp ce îi vorbești. Pe domnul profesor Marius Circa îl putem asemăna ușor cu Domnul Trandafir (din opera lui M. Sadoveanu), și oamenii din Deta știu că nu am exagera deloc. Este un dascăl deosebit de riguros, meticolos în exprimare, dar și în ceea ce privește etica profesională, un om respectat și îndrăgit de generații întregi de copii și apreciat de părinți.

Ca să câștigi aprecierea, respectul, dar și încrederea școlărilor, trebuie să fii un model pentru ei.

Domnule Marius Circa, sunteți unul dintre profesorii cunoscuți din Deta, ce a avut elevi cu rezultate deosebite la concursurile școlare și la examenele naționale. Care este secretul reușitei?

► Nu știu dacă este un secret la mijloc. Știu doar că, dacă ți-ai ales o profesie, trebuie să o practici cu pasiune și cu multă plăcere. În învățământ, de pildă, dacă îți lipsește dragostea față de copii, școlarii simt aceasta și devin rigizi, neîncredători și nu se lasă modelați, deci educați. Profesia de dascăl nu este o simplă meserie, ci este un act de mare răspundere față de un vlăstar pe care te-ai oferit să-l pregătești pentru viață. Copilul nu este un taburet sau o șaibă pe care le prelucrezi, el este o ființă, un suflet, iar tu la rândul-ți trebuie să ai chemare, nu o simplă dorință, și să-ți dăruiești sufletul, ca să poți să-l formezi.

Pe vremea noastră, făceam întâi educație apoi instruire. În fiecare oră, cele două se completeau. Aveam avantajul continuității la clasă. Asta contează foarte mult. Din clasa a V-a, îi învățam cum să salute, cum să-și prezinte scu-

ze dacă au întârziat la oră, cum să se comporte vestimentar și moral în școală, îi învățam ce sunt respectul, rușinea, dar și frumosul și bunătatea. Adevărul este că și noi ne prezentăm în fața lor respectabil. Eu mi-am urmat conștiința, dar și modelul profesorilor Tomescu, Pleavă, Petcu. Intram la oră numai în ținută decentă. Ca să câștigi aprecierea, respectul, dar și încrederea școlărilor, trebuie să fii model pentru ei. „Elevii n-au nevoie de morală, ci de modele”, cum bine spunea Jean Paul. Și asta făceam și eu și alți colegi. Dacă întârziam câteva minute, îi rugam, la rândul-mi, să mă scuze, treceam nota în catalog, numai după ce și copilul era convins de greșelile făcute. Fiecare oră, pentru mine, era o provocare, iar pentru școlari, un prilej de etalare a cunoștințelor. Urmăream să fiu corect cu ei, altfel pierdeam acea încrederea în dascăl, pe care cu greu o mai recâștigam. Pe-atunci, corectitudinea echivala cu exigența. Simțeau și ei că ambianța, mediul, relațiile sănătoase sunt importante pentru învățare și pentru performanță. Și, crede-mă, că se forma astfel o binevenită conștientizare a învățăcelilor.

Iar pentru accentuarea emulației, uneori, i-am grupat, consultând și părinții, după puterea de învățare în: mai puțin dotați, medii, buni și foarte buni. Iar trecerea dintr-o grupă în alta superioară însemna în sufletul școlărilor un stimulent enorm. Și astfel, ținând cont de „secretele” de mai sus, cei dotați și talentați au avut posibilitatea să se afișeze. Dar cred că un alt argument este și acela că, înainte, elevii citeau mai mult, studiau mai serios, gândeau original, nu copia rezolvările, compunerile de pe Net, nu erau atât de dependenți, încât, la examene, fără calculator, unii să fie neputincioși. Acum degetele lor sunt modelate după taste, iar scrisul, ca mijloc de comunicare și probă la evaluare, (atenție!) este indescifrabil la cei mai mulți. Tehnologia modernă își ia obolul din poluarea morală în unele cazuri. Sunt însă foarte mulți școlari care

știu să folosească cu discernământ avantajele incontestabile ale mass-mediei. Este un câștig al lor, al familiei, și, desigur, al societății.

Ați avut de-a lungul carierei un moment de profundă fericire? Un moment despre care să spuneți că a fost punctul culminant al evoluției dumneavoastră profesionale?

► Vai, „Fericirea este o nălucă. Atunci când dai s-o prinzi ea o ia la fugă” (acad. Eșanu). Însă satisfacții profesionale, bucurii mari am avut foarte multe în cariera mea. Trăiam o împlinire imensă când mă aflam lângă copilași, uitam de casă, de familie, eram în alt univers. Ce altă satisfacție mai mare poți avea decât aceea că ești apreciat și îndrăgit de pruncii din bancă și te respectă ca pe un părinte, iar tu îi iubești ca pe copiii tăi! Ce bucurie mai mare poți avea decât aceea că, uneori, mai mult de jumătate din clasă avea medii între 9 și 10, iar, la lecție, o pădure de mâini aștepta provocarea! Ce mulțumire sufletească mai poți aștepta decât seriozitatea cu care cei de-a VIII-a, la absolvire, în lucrarea specială cu titlul „Opiniile voastre despre profesor și orele de română”, pe care le-o dădeam, pe lângă cuvintele frumoase și scrisul îngrijit, îmi sugerau anumite variante la orele noastre, surprinzător de matur, de care m-am folosit în procesul de educare și de instruire! Mă unge la suflet și azi când, pe stradă, foștii elevi mă salută și mă întrebă de sănătate. Asemenea satisfacții au trăit și mai trăiesc mulți dintre colegii mei de catedră.

S-ar putea desprinde, totuși, ca un episod de maximă bucurie și de recunoștință, momentul când, în 2015, la „Zilele orașului”, în semn de apreciere pentru activitatea mea social-culturală, mi-a fost oferit de către d-l primar, ec. Petru Roman, titlul de „Cetățean de onoare” al urbei, acordat de Consiliul local din Deta. Plecăciune și mulțumiri sincere tuturor.

- va urma -

Dialog realizat de
prof. ANCA LUMINIȚA EFTENIE

„FĂȘANG”/FASCHING LA DETA

HELEN ALBA

Foto: Gerhard Șamanțu, președintele FDGD

treaga comunitate poate să petreacă după bunul plac.

Membrii Forumului Democrat al Germanilor din Deta au sărbătorit în acest an, împreună cu formația de dansuri „Edelweiss”, sărbătoarea tradițională „Fasching/Fășang”, la Reșița. „Fășangul” este perioada cuprinsă între prima săptămână de după Bobotează și Miercurea Cenușie, adică ziua în care creștinii romano-catolicii, evanghelicii și reformații intră în Postul Mare, cel dinaintea sărbătoririi Paștelui.

Comunitățile germane din multe sate bănățene păstrează această tradiție populară de alungare a iernii și a răului, cunoscută sub numele de „Fășang”.

Timp de 40 de zile, până la Paști, nu se mai țin nunți sau petreceri. În perioada de „Fășang” în-

8 MARTIE - ÎN DETA

prof. ANCA LUMINIȚA EFTENIE

Cu ocazia zilei de 8 Martie a avut loc în Deta un spectacol organizat de către Primăria Deta și Consiliul Local Deta (reprezentată de domnul primar, Petru Roman și de doamna viceprimar, Mateescu Adina-Maria), în colaborare cu Liceul Tehnologic „Sf. Nicolae” Deta (reprezentat de doamna director, Letiția Morariu și doamna director adjunct, Rădoi Simona) și cu Centrul de Cultură Deta (reprezentat de domnul Ovidiu Ivancea). Elevii, sub coordonarea profesorilor Teucă Darius, Alina Popescu Kovacs Monica, Marilena Molin, Andra Ghimboasă și Mioara Iacob, au susținut un program încărcat cu poezii, creații artistice, interviuri, cântece și multă voce bună.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ANCA LUMINIȚA EFTENIE

Foaia de Topolovățu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

În Banat potop să cadă / Tăt se cântă și se joacă

Joc din Țara Banatului

COMUNA NOASTRĂ A DAT ȘI VA MAI DA VALORI DEMNE DE DISTINCȚIILE UNIUNII

Ovidiu DOȚA, PRIMAR AL COMUNEI TOPOLOVĂȚU MARE

Pâinea și sarea pământului

De mai bine de zece ani, Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric organizează „Ziua Cinstirii”, în semn de recunoaștere și răsplătire a valorilor din Banat, oferind premii și diplome unor persoane care au avut realizări deosebite în activitate, și s-au evidențiat, astfel, în comunitate.

În acest an, cea dintâi ediție a „Zilei Cinstirii” a avut loc în comuna fruntașă a Banatului, Topolovățu Mare din județul Timiș, în data de 3 martie 2019, de la ora 16:00. Pentru aceas-

tă întâlnire, Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, a validat patru laureați, cu toții fii ai comunei Topolovățu Mare. Este vorba de prof. dr. Mircea Pora, prof. univ. dr. Jiva Milin, prof. univ. dr. Ioan Viorel Boldureanu și jurnalistul Constantin Jichița.

Distincțiile au fost înmânate laureaților de către Înaltpreasfinția Sa Ioan, Mitropolit al Banatului istoric și Președinte de onoare al Uniunii.

Imaginile selectate pentru dumnevoastră surprind momente de la această manifestare, excelent pregătită de către autoritățile locale, la capătul căreia, domnul profesor Ovidiu Doța, edilul comunei a conchis: „Mulțumesc conducerii Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit, pentru cinstea adusă comunei noastre, atunci când Senatul Uniunii a ales ca Topolovățu Mare să deschidă prima ediție din acest an, a sărbătorii recunoștinței. Comuna noastră a dat și va mai da valori demne de distincțiile Uniunii.”

Domnul Ovidiu Doța, salutându-i pe cei prezenți

Laureații alături de conducerea Uniunii

Președintele Uniunii, Vasile Todi, anunțând laureații

Foaiia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Doresc tuturor domnișoarelor și doamnelor din comuna noastră, ani frumoși, sănătate și liniște alături de cei dragi

Ioan Cristian CARDAȘ - Primar al comunei Victor Vlad Delamarina

În comuna mare-lui poet în grai bănățean mă simt, oarecum, alintată mereu. Nu altfel a fost recenta întâlnire cu domnul primar, care oferindu-mi un buchet cu ghiocei, m-a convins încă o dată, că poezia, spiritul poeziei celui al cărui nume îl poartă azi cu cinste localitatea este încă la el acasă. Era să spun „un frumos buchet cu ghiocei”, dar cum poate fi altfel un buchet cu flori, decât frumos?

Domnule primar, în unele curți ale oamenilor din comuna dumneavoastră se arată vederii ghioceii.

▶ Semn de primăvară domnișoară.

Am făcut această remarcă, dorind să vă mulțumesc, sincer, pentru buchetul de ghiocei pe care mi l-ați oferit.

▶ Doar e ziua de 8 Martie, Roxana.

Vedeți, eu vă întreb în primăvară, cum a fost iarna căreia, dacă ne uităm mai atent, îi putem vedea pașii de plecare?

▶ O iarnă cu câteva zile foarte grele. Cu o întreagă săptămână extrem de încărcată cu ninsoare. Unul din foștii primari ai comunei, om aflat azi la o vârstă frumoasă, îmi spunea că o asemenea iarnă, în care într-o perioadă relativ scurtă, să se prăbușească peste noi atâta ninsoare, nu s-a mai văzut pe pământul comunei noastre.

Ați biruit-o!

▶ Da, ne-am folosit de utilajele din dotare, le-am trimis prin toate localitățile, reușind, în timp scurt, să facem în așa fel ca drumurile să devină circulabile. Dar problema cea mare, care nu ține de puterile primarului, a fost cea legată de energia electrică. Lipsa curentului electric pentru o perioadă lungă de timp, a supărat mult cetățenii. O lipsă a curentului atât de lungă nu a fost nici în 2017, atunci când a fost furtuna din septembrie. Nu am reușit, până azi, să-i înțeleg pe cei de la RENEL. Care nu dau curentul pe gratis și care asigură servicii cu mari lipsuri. Nu vrei să știi câte telefoane am dat și câte ceasuri le-am tot ascultat robotul.

Dar anul care a trecut, a fost unul greu, unul ușor?

▶ Întodeauna când vrei să faci ceva pentru comunitate, este greu. Sunt niște responsabilități cu care nu te întâlnești în afara acestei funcții. Alergătura după avize, după tot felul de aprobări este extrem de stresantă. Mă bucur că de ceva vreme încep să se arate roadele la proiectele pe care le-am depus.

Proiecte care sunt axate pe...

▶ Unul foarte important este cel privind drumurile, infrastructura rutieră pe teritoriul comunei.

Mai aveți și lucrări terminate care așteaptă ceva pentru a deveni funcționale?

▶ Da, avem gata canalizarea, dar așteptăm să se semneze recepția lucrării.

Când se va termina recepția și în ce localități?

▶ Preconizăm să definitivăm acest aspect până la începutul lunii mai, în localitățile Herendești și Petroasa-Mare.

Domnule primar, cu fiecare interviu, remarcăm, împreună cu cititorii noștri, că în comuna dumneavoastră, se tot definitivează diverse proiecte, astfel că vă întreb dacă mai rămâne ceva de făcut?

▶ O, mai sunt multe lucruri de făcut. Mai avem de lucru la rețeaua de canalizare pe localitățile Honorici, Pădureni și Visag, și din veștile bune pe care le-am primit, este și aceea că vom găsi finanțare și pentru această lucrare. După care urmează lucrările de asfaltare, că vezi, și aici rog cetățenii să ne înțeleagă, că nu putem asfalta până când nu definitivăm lucrările de canalizare. Mereu, domnișoară Roxana, va fi de lucru...

Aici intră și pregătirea sărbătorilor anuale ce aparțin comunei.

▶ Sigur, rugile noastre, din toate satele care aparțin de comună și pe care le vom pregăti așa cum cere datina, așa cum le-am moștenit de la bunii și străbunii noștri.

Domnule primar, privesc la acest buchet de ghiocei pe care mi l-ați dăruit cu multă amabilitate, rugându-vă, azi de ziua femeii, să adresați un mesaj doamnelor și domnișoarelor din comuna dumneavoastră.

▶ Dacă nu mi-ai fi cerut, te-aș fi rugat să consemnezi că doresc tuturor domnișoarelor și doamnelor din comuna noastră, ani frumoși, sănătate și liniște alături de cei dragi.

Rubrica școlii

PIATRA filozofală – sensul și ORIGINEA expresiei

Piatra filozofală (în limba latină, „Lapis philosophorum”, în limba arabă, „El Iksir”

– elixir) este o substanță miraculoasă, căreia alchimistii Evului Mediu îi atribuiau puterea de a transforma metalele inferioare în aur și argint, dar și un elixir care vindeca orice boală și prin care oamenii puteau obține tinerețea veșnică.

Secole de-a rândul, piatra filozofală a fost cel mai înalt scop al alchimiei – disciplină care se poate defini ca un ansamblu de practici ezoterice și speculații filozofice, mistice sau spirituale, rezultată din fuziunea metalurgiei egiptene antice cu filozofia și medicina greacă și cu misticismul Orientului Mijlociu, cu alte cunoștințe din astrologie,

religie, artă. Toate căutările consacrate pietrei filozofale, de-a lungul timpului, alcătuiesc Magnum opus – opera fundamentală a alchimistilor.

Potrivit altor texte și legende, cel care ar fi reușit să descopere „piatra filozofală” este Albert le Grand sau Albert Magnus, în secolul al XIII-lea, călugăr dominican, filozof, teolog și chimist. El ar fi transmis secretul discipolului său, Thomas d’Aquin, dar acesta a confirmat doar că a fost martor la obținerea aurului prin „transmutație”, dar că nu știe secretul pietrei filozofale.

NE-AȚI ÎNTREBAT VĂ RĂSPUNDEM...

CONCEDIU PENTRU ÎNGRIJIREA COPILULUI BOLNAV

Cititoare din comuna Victor Vlad Delamarina, ne întreabă „când se acordă, pe ce perioadă și cât este indemnizația concediului pentru îngrijirea copilului bolnav?”

Vă reamintim că acest concediu medical de îngrijire a unui copil bolnav a fost prelungit de la vârsta de 7 ani până la vârsta de 16 ani. În acest context, este demn de menționat că părinții care au astfel de copii bolnavi vor beneficia de concediu medical de îngrijire a copilului bolnav până când copilul va împlini vârsta de 16 ani.

Concediul pentru îngrijirea copilului bolnav se acordă conform Ordonanței de Urgență nr. 158 din 17 noiembrie 2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate. Conform actului, în categoria concediilor medicale și indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate la care au dreptul asigurării, se numără și concediile medicale pentru îngrijirea copilului bolnav.

Concret, asigurații au dreptul la concediu și indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 7 ani, iar în cazul copilului cu handicap, pentru afecțiunile intercurente, până la împlinirea vârstei de 18 ani. Indemnizația se suportă integral din bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate.

Cuantumul brut lunar al indemnizației pentru îngrijirea copilului bolnav este de 85% din baza de calcul stabilită conform legii.

FIȘĂ DIN ALBUMUL PRIMĂRIEI

Din această lună, domnul Călin Dobra este oficial noul președinte al formațiunii social-democrate din Banatul de câmpie.

La aceleași alegeri, care au avut loc în acest început de martie, vicoprimarul comunei Victor Vlad Delamarina, domnul Ioan Sima, a fost ales în funcția de vicopreședinte PSD.

Colegii din administrația comunei și prietenii, îi urează, cu acest prilej, domnului Ioan Sima, multă putere de muncă și sănătate.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

DE LA DARIO ȘTEFAN DAMIAN, LA PETRU ȚEPUȘ

Așa cum v-am promis în ediția trecută a jurnalului interregional „Banatul”, cotinuăm și în acest număr să publicăm date inedite, pentru mulți dintre dumneavoastră, de la „Balul portului popular ediția IV-a” organizat în comuna Vermeș în luna care a trecut; bal desfășurat prin grija Primăriei comunei Vermeș, a Centrului de Informare Turistică și a Căminul Cultural „Cassian R Munteanu”.

Un moment important al „balului” a fost marcat de acordarea de diplome și premii celor mai autentice, mai vechi și mai frumoase costume, precum și celor mai tineri participanți. Ast-

fel că micuțul premiat, Dario Ștefan Damian, a stat alături de cel mai în vârstă premiat, aici dorind a-l menționa pe dl. Petru Țăpuș, cel care ne-a și încântat și cu două suite din repertoriul bănățean.

Diplomele și premiile au fost înmânate de către Petre Chiodan, Dan Liuș și Andreea Soltanei, amfitrioana ansamblului folcloric Vermeșana. Atmosfera a fost întreținută de Formația condusă de prof. Dan Galea, Dana Ivan și Petre Chiodan.

La un astfel de eveniment am avut și invitați pe măsură: dna. Laura Sgaverdea, director Ra-

dio România Reșița, dl. Dan Radosav, directorul Muzeului Satului Bănățean din Timișoara, dl. Dan Liuș, directorul Casei de Cultură Bocșa și redactor Banat TV. Au mai fost alături de noi și invitați de la Anina, Reșița, Timișoara, Bocșa și Buziaș.

Tot cu acest prilej, au fost premiați și membrii Ansamblului Folcloric Vermeșana, de la cel mai mic, până la cel mai mare, inclusiv tânărul instructor-coregraf, dl. Ciprian David.

La această, ediție a „Balului Portului Popular” de la Vermeș au fost prezenți peste 170 de persoane.

MULȚUMESC DOAMNEI PROF. ANDREIA TEACĂ, PENTRU SPRIJINUL ACORDAT ÎN REALIZAREA ACESTEI PAGINI - ROXANA FURDEAN

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Dedic acest premiu, acest titlu de „Primar de 4 stele”, tuturor locuitorilor comunei mele

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

Am aflat, cu bucurie că, recent, unul din cei mai destoinici primari din județul Timiș și-a văzut eforturile muncii sale răsplătite de „Asociația Comunelor din România”, cu Trofeul „Primar de 4 stele”, în cadrul unei festivități la care a fost prezent și premierul României, doamna Viorica Dăncilă. Un premiu acordat de o instituție care numără peste 3.000 de primari. Iată de ce, rugându-l pe domnul primar să mă primească pentru un interviu și, primind acordul domniei sale, am zorit spre Coșteiu.

Domnule primar, sunteți „beneficiarul”, ca să mă exprim mai prozaic, al unui râvnit trofeu, pe care „ACOR” vi l-a acordat în capitala țării, în prezența Primului Ministru, doamna Viorica Dăncilă. Ce a simțit omul Petru Carebia în acel moment?

▶ Dragă Roxana, ai spus bine, „omul” Petru Carebia. În primul rând, cel dintâi gând al meu s-a îndreptat spre familia mea, spre părinții care m-au crescut cu frică de Dumnezeu, cum se spune, spre familia mea care îmi este mereu alături în fiecare din ceasurile zilei, spre consătenii mei, împreună cu care am reușit să duc la îndeplinire o mare parte din proiectele realizate în comuna Coșteiu, și nu în ultimul rând, gândul meu s-a îndreptat spre Banatul meu drag, care pentru mine, așa cum atât de frumos spunea

Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Ioan al Țării Banatului, reprezintă „pridvorul Raiului”.

Unde găsește resursele necesare, și când spun asta nu mă gândesc la cele de ordin material, un primar, pentru a putea să ducă la bun capăt obiectivele propuse?

▶ Fată dragă, un primar trebuie să se sprijine pe oamenii comunei sale. Pe cei care, având încredere în el, l-au mandatat, l-au ales în fruntea lor. În prietenia consătenilor săi trebuie să caute sprijinul necesar pentru a duce, cum ai spus, la îndeplinire, proiectele sale, care, la urma urmei, sunt ale tuturor.

Cum se văd cei care v-au premiat comuna Coșteiu?

▶ Ca o comună frumoasă, aflată într-o continuă dezvoltare. O comună cu oameni harnici. Și dacă îmi îngădui, aș spune, ca pe o comună făloasă a Banatului.

În acest moment de reală bucurie atât pentru dumneavoastră, cât și pentru cei care v-au ales, v-aș spune un secret.

▶ Ei, ce secret?

Am aflat că Senatul „Asociației Primarilor din Banatul Istoric” a primit, recent, nominalizarea dumneavoastră, pentru titlul de „Primar al Țării Banatului”.

▶ Asta ar fi, pentru mine, o deosebită onoare. Cu atât mai mult cu cât, după cum se spune, nimeni nu este profet în țara lui. Dar de unde știți?

Ei, lăsați să fie acesta secretul meu. Domnule primar, am vorbit de omul Petru Carebia, revin la

el, întrebându-vă ce sfat dați tinerilor de azi, din comuna dumneavoastră?

▶ Să își păstreze întregă credința în Dumnezeu și să se ferească de banalitatea normalității. Să iubească folclorul și tradițiile acestui neam, căci, îndepărtându-ne de folclor și uitând tradițiile ne amenință o cumplită prăbușire a tuturor valorilor noastre spirituale.

Și părinților?

▶ Să fie cei mai sinceri prieteni ai copiilor lor, chiar dacă, uneori, anumite observații sincere făcute pruncilor, îi pot mâhni pe aceștia pe termen lung, un sfat care îndreaptă este întodeauna benefic.

Ce vă mâhnește la semenii dumneavoastră?

▶ Căutatul nodului în papură. Urâtă deprindere.

Nu am vorbit despre proiecte, despre cele făurite anul care a trecut, despre cele viitoare...

▶ Roxana, așa un dialog frumos și liniștit nu am avut de multă vreme cu un ziarist, de aceea, te-aș ruga să lăsăm acest aspect pentru o întâlnire viitoare.

De acord, dar nu vreau să încheiem întrevederea noastră, înainte de a vă întreba, cui dedicați trofeul dobândit la București?

▶ Așa cum am mai spus, dedic acest premiu, acest titlu de „Primar de 4 stele”, tuturor locuitorilor comunei mele, cărora le mulțumesc pentru încrederea acordată, dorindu-le, din suflet, numai bucurii de la copii și sănătate, la ani mulți, de la Dumnezeu.

DIN CARTEA DE ISTORIE A BANATULUI

CÂTĂ DREPTATE AVEA SEVER BOCU...

Rubrica elevilor

Cel supranumit Ministrul Banatului, cu studii temeinice făcute la Viena și la Paris, ca apoi să sfârșească torturat și ucis în noaptea de 21 ianuarie în pușcăriia din Sighet, scria în în 1934, adică acum 85 de ani în ziarul *Vestul*:

„Eu sunt un regionalist. Baza programului meu e regionalismul. Eu cred că provinciile vor trăi, vor progresa și vor muri pe această chestie a descentralizării. Prin centralizare, orașele de la vest, care alcătuiesc azi o puternică cultură de graniță, vor ajunge pe urmele Iașilor, ruine glorioase în profitul unui singur oraș, al Bucureștilor. Centralismul nu are naționalitate; el a dus, fie că a fost unguresc sau românesc, la aceleași concluzii logice: exploatare sau sărăcie!”

ERRARE HUMANUM EST - SENSUL ȘI ORIGINEA EXPRESIEI

Este vorba, o maximă filosofică, prin care se caută să se explice și să se găsească o scuză pentru o greșală, o eroare morală, o rătăcire, o imperfecțiune, un moment de neatenție etc. Omul nu este perfect și se întâmplă să se abată de la ceea ce este firesc, corect, moral, dar o astfel de situație nu trebuie repetată, pentru că s-ar transforma în neglijență, indolență, perfidie.

Errare humanum est este o foarte cunoscută expresie latinească, folosită adesea și în varianta completă: „Errare humanum est, perseverare diabolicum”. Acest adagiu este atribuit de unii lui Seneca (în lucrarea *Controversiae*), dar apare frecvent în antichitate, și în operele marilor autori de tragedii – Eschil, Sofocle și Euripide, și chiar în scrierile lui Titus Livius „Veniam dignus error is humanus” sau Cicero „Cuiusvis hominis est errare”, deoarece face referire la un aspect consubstanțial naturii umane.

Așadar, „Errare humanum est” înseamnă: „A greși este omenește”, frecvent cu completarea „perseverare diabolicum” – „a persevera în greșală este diabolic”.

NE-AȚI ÎNTREBAT, VĂ RĂSPUNDEM...

CONCEDIUL PENTRU DIVORȚ

Un cititor din comunei Coșteiu, ne întreabă: „Dacă un angajat al firmei mele divorțează, are el dreptul la un concediu pentru divorț? Și dacă da, care sunt condițiile ce trebuie îndeplinite și de unde se vor plăti acele zile de concediu?”

Da, există depus un proiect de lege la Senat, care prevede că, cei care trec prin trauma desfacerii căsătoriei au nevoie de timp liber pentru soluționarea problemelor, astfel că, angajații care au trecut printr-un proces de divorț vor beneficia de 3 zile de concediu plătit.

Desigur, vor exista și anumite condiții. Doar persoanele asigurate în cadrul sistemului asigurărilor sociale de stat vor avea parte de acest beneficiu. Cât privește indemnizația pentru concediul pentru divorț ea se plătește din fondul de salarii al unității angajatoare și este egală cu salariul corespunzător perioadei respective.

Concediul pentru divorț se acordă la cerere, de către angajator, în următoarele 4 săptămâni de la data constatării sau, după caz, a pronunțării divorțului, după cum este stipulat în proiectul de lege.

Atenție! Proiectul de lege NU este încă în vigoare. Proiectul de lege a fost respins de Senat, în calitate de primă cameră sesizată. Dar, Camera Deputaților este for decizional.

PAGINĂ COORDONATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

O primărie este legată de mâini și de picioare fără buget

Ioan GUȚU - Primar al comunei Birchis

Dintru în Birchis la ceasul amiezii, când copiii satului ies de la școală alergând unul după umbra celuilalt. Tineri... îi admir ceva timp, apoi intru în sediul primăriei. Pe domnul primar l-am zărit în curtea administrației birchișene, în mijlocul unor consăteni. Și,

il aștept.

Domnule primar, v-ați întors de la întâlnirea cu membrii Asociației Comunelor din România, întrunire ținută în capitala țării, și din câte știu, în anii anteriori, nu v-ați întors deloc mulțumit de cum s-au desfășurat lucrurile acolo, acum...

► Draga mea, nici acum nu sar în sus de mulțumire.

De ce?

► Pentru că m-am întors cu tolba goală. Mă crezi sau nu, acesta este tristul adevăr. Am plecat la adunarea membrilor asociației comunelor cu gândul, cu iluzia că acolo vom reuși să punem, cât de cât, treburile administrațiilor la punct, că le vom găsi o rezolvare, dacă nu tuturor problemelor, măcar la o parte din cele cu care ne confruntăm în această perioadă, grea de ce să nu recunoaștem...

Da, vă văd mâhnit...

► Păi cum să fiu altfel, dacă nu am rezolvat nimic din ce ne-am propus?

Asemenea și ceilalți colegi ai dumneavoastră?

► Bineînțeles. Toți cu tolba goală. Domnișoară Roxana, dumneata îți dai seama ce înseamnă ca în data de 7 martie, zi când stăm noi de vorbă, să nu avem buget? Știi dumneata ce înseamnă asta? Păi o unitate administrativ teritorială, o primărie, mai pe înțelesul tuturor, este legată de mâini și de picioare fără buget.

Domnule primar, oamenii comunei Birchis și nu numai ei, vor să știe de ce țara nu are bugetul întocmit corespunzător și aprobat?

► Dragă, bugetul anului 2019 trebuia elaborat de către Guvernul României, întocmirea bugetului reprezintă una din atribuțiile guvernului.

Până la ce dată trebuia el definitivat?

► Până cel târziu 1 decembrie 2018! Și în aceeași lună, el să treacă și prin Parlament României. Astfel că, de la 1 ianuarie toate unitățile administrativ teritoriale să reușească să-și fundamenteze bugetul propriu încă din primele zile ale anului. Până în luna lui februarie bugetul nu exista. Îți dai seama? Un guvern să întârzie cu trei luni de zile întocmirea bugetului? Buun, după aceste trei luni de întârziere, cu chiu, cu vai, s-a reușit și a fost trimis la președinție pentru promulgare. Președintele României, domnul Iohannis, l-a trimis însă la Curtea Constituțională, adică la garantul supremației Constituției.

De ce?

► Păi asta te-ai întreba și eu, pentru că nu înțeleg ce este neconstituțional într-un buget? Și asta întreb eu, care sunt de 24 de ani primar și nu

am mai întâlnit o asemenea situație confuză de la un capăt la altul. Ei, prin trimiterea bugetului la Curtea Constituțională, procesul de întârziere s-a prelungit în asemenea măsură, încât nici la ora actuală nu s-a dat o decizie, un verdict, nu s-a spus dacă e albă sau neagră, dacă este constituțional ori ba, acest buget.

Și după ce Curtea Constituțională se va pronunța?

► Eee, după ce vine răspunsul de la Curtea Constituțională, forma bugetului se întoarce din nou la președinte, care poate să îl respingă, indiferent de propunerea „Curții”.

De câte ori îl poate respinge?

► O singură dată, dar după aceea, bugetul țării mai stă la Parlament un număr de zile, după care, se trimite din nou la președinte și, în termen de zece zile președintele este obligat să-l accepte. Dar, noi nu știm de când va începe drumul spre promulgare.

Și cu asta...

► Stai, stai nu te grăbi, că după aceea, în termen de 40 de zile, primăriile trebuie să-l afișeze, să-l facă cunoscut cetățenilor. Până atunci, noi fără buget nu putem face nimic. Și, să vezi și să nu crezi, este posibil ca bugetul anul pe 2020 să fie la noi înainte celui din 2019. Este absurd vei spune, dar ce nu este absurd, te întreb eu, în aceste vremi? Domnișoară Roxana, asta este România de azi!

INTERVIU REALIZAT DE
ROXANA FURDEAN

RĂSFIND CARTEA DE ISTORIE A COMUNEI NOASTRE

ACEST PĂMÂNT AL FĂGĂDUINȚEI

AUREL VODICEAN

Cetatea naturală a Văii Mureșului, Valea Mare – Bata, bogat segment de istorie, ornat cu flori și sânge, pieptănat de cântecele codrilor, strigătele revoltei și scâncetele mormintelor. Retrospectiva acestei cărți, „Destinele unor iobagi”, chiar dacă scormonește cu degete palide sub colțul ierbii, nu vrea să tulbure somnul celor contopiți cu neantul. Trimiterea în timp, prin veacurile îndoliate de tăvălugul războaielor, al revoluțiilor și al dominațiilor străine, este un omagiu adus celor vitregiți de soartă. Temerari luptători, cu piepturile scrijelite de ororile vieții, care prin ținuta lor fizică și morală au multiplicat frumusețile acestor meleaguri.

Pirciș-Jeleni 1769

În urma Revoluției din anul 1703 împotriva stăpânirii habsburgice, condusă de Francisc Rakoczy, care devine apoi Principe al Transilvaniei în anul 1711, nobilimea semnează Pacea de la Satu-Mare, preferând dominația habsburgică pentru a li se asigura dominația. Ingrijorată, Curtea Imperială de la Viena ia o serie de măsuri pentru protejarea Principatului. Printre aceste măsuri de protecție se numără și organizarea a două batalioane de grăniceri în Ardeal și unul în Banat. Iobagii angajați în aceste batalioane își câștigau astfel libertatea și o bucată de pământ, alături de posibilitatea construirii unei case. Grănicerii liberi, alături de iobagii care reușeau să fugă de pe moșiile nobililor de dincolo de munți, se alipeau micilor cătune de pe Valea Mureșului, popu-

lându-le numeric sau înființând altele noi.

Printre astfel de așezări se numără și aceste două sătulețe al căror trecut se pierde în negura îndepărtată a istoriei. Mulți fugari au fost înghițiți de haurile munților, înghețați de asprimea iernilor sau sfărtecați de fiarele flămânde ale codrilor seculari. Mulți au reușit însă să ajungă la apele line sau involburate ale Mureșului, trecându-l prin vaduri sau înot. Au pășit fericiți pe acest pământ al făgăduinței, un Eldorado al acelor vremuri de nesiguranță și pribegie. Nobilii și boierii la care au ajuns i-au primit pe ascuns. Era doar în interesul lor ca aceștia să le muncească întinsele suprafețe de pământ moștenit de la înaintașii lor sau câștigate pentru faptele de arme pe câmpul de luptă, în cele patru războaie purtate de Imperiul Habsburgic.

RUBRICA PĂRINȚILOR

CE SUNT CĂRȚILE DE BACALAUREAT?

Dragi părinți, înainte de a vă medita copilul, este bine să știți că o ședință de două ore costă în jur de 40-80 lei. Costurile sunt discutabile, pentru că există cazuri în care profesorul poate veni la elev acasă pentru încă 10 lei. Unde mai pui că o ședință exclusivă (cu un singur elev) poate depăși 100 lei. La un calcul simplu, un părinte plătește anual pentru ședințele de meditații circa 10.800 lei, în condițiile în care elevul face săptămânal meditații la 3 materii, timp de 9 luni.

Dar la fel de bine este să știți, că există și cărți de bacalaureat, cărți special concepute să includă atât teorie, cât și exerciții practice. Multe includ și imagini care completează informația.

Dacă un elev are nevoie de circa 4 cărți, fără a mai face meditații, putem spune că părinții săi tocmai au economisit o sumă importantă de bani. Însă, achiziționarea instrumentului auxiliar este doar primul pas. Acum urmează partea practică – învățarea propriu-zisă. Avantajul de a folosi aceste cărți de bacalaureat este că au o structură organizată care ajută elevul să beneficieze de informațiile prezentate într-un mod ce completează lecțiile predate în clasă.

Din albumul primăriei Birchis

Domnul primar Ioan Guțu, având în dreapta sa pe președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, Vasile Tod, în stânga sa, pe președintele Consiliului Județean Arad, Iustin Cionca și pe doamna Claudia Hotăran, manager al spitalului din Căpânaș. Momentul marchează inaugurarea sedului administrativ al comunei Birchis

PAGINĂ COORDONATĂ DE PROF. ADINA IGNAT

Foaia de Sînandrei

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Elevii premiați ai claselor V- VIII, în număr de 40, vor beneficia de o frumoasă vacanță de cinci zile pe litoral
Claudiu COMAN - Primar al comunei Sînandrei

Sînandrei este o comuna curată, bine gospodărită și liniștită. Atât de liniștită, încât, uneori, poposind între hotarele ei îți pare că timpul abia se mișcă. Am ajuns la primele ore ale dimineții, atât de devreme încât mai puteam vedea cum curenții de aer poartă ceața

noaptea deasupra copacilor, răsucind-o în suluri. Am venit mai devreme decât stabilisem telefonic cu domnul primar, și eram deja așteptată.

Domnule primar, mulțumindu-vă pentru amabilitatea de a îmi acorda acest interviu și nedorind să vă răpesc prea mult timp, vă întreb, nu despre anul care a trecut, în acest sens am consemnat deja un dialog cu domnul viceprimar, dialog ce va apărea în numărul viitor al jurnalului nostru, vă întreb, cum spuneam, despre anul în care ne aflăm și despre investițiile pe care le preconizați?

▶ Așa cum am mai spus, în satul reședință de comună, unul din țelurile noastre, constă în încheierea lucrărilor de asfaltare pe strada Măslinului, apoi cea parte rămasă din strada Liniștei și, bineînțeles, partea de intrare de pe strada Tineretului.

Sunt lucrări, după câte știu, care vor marca...

▶ Vor marca momentul în care comuna Sînandrei va avea străzile asfaltate în totalitate. Apar totuși, domnule primar, vorbind de asfal-

tare, și unele neînțelegeri din partea unor cetățeni.

▶ Ei, pe acești cetățeni, care s-au mutat în cartiere particulare, îi rog să nu confunde străzile private cu patrimoniul de străzi publice ce aparțin Primăriei comunei Sînandrei. Și îi rog să rețină această observație și în ceea ce privește iluminatul public, rețeaua de apă ori conducta de gaz.

Pentru ca acești cetățeni să se edifice, mai pe larg, ce trebuie să facă?

▶ Cei care doresc lămuriri mai ample asupra acestui aspect, pot primi lămuririle necesare în fiecare zi de marți, între orele 9:00 și 12:00.

Ce se mai aude dinspre strada Bătrână?

▶ Se aud lucruri bune, pe strada Bătrână vom termina tronsonul de pavaj după care vom trece cu asfaltul județean tot pe strada Bătrână și vom pava pe ambele laturi întreaga stradă. Vom face legătura cu strada Primăverii, care va intra în lucru tot anul acesta, pe ambele părți.

Dinspre partea școlii și a bisericii, ce vești bune ne puteți da?

▶ Elevii premiați ai claselor V- VIII, în număr de 40, vor beneficia de o frumoasă vacanță de cinci zile pe litoral. Toate cheltuielile vor fi suportate de Consiliul Local al comunei noastre. Cred că o astfel de ofertă, un astfel de cadou, va avea menirea de a stimula copiii la o adevărată competiție școlară, la o întrecere colegială, în obținerea celor mai bune note. În ce privește biserica, vom începe lucrări de renovare a bisericii

romano-catolice aflată în centrul localității, după care, asemeni școlii, îi vom asigura un frumos iluminat arhitectural.

Vor avea parte și satele aparținătoare de aceeași atenție?

▶ Desigur, de pildă la Carani vom asfalta strada Gospodarilor, partea rămasă din strada Teiului și strada Poieniței. La grădiniță vom reface locul de joacă aflat în curtea instituției, finalizând și construcția unui foisor în care cei mici să poată desfășura activități în aer liber. Și tot în localitatea Carani, vom termina lucrările de amenajare a terenului de sport, cu gazon sintetic, împreună cu un gard înalt de 6 metri, pentru protecția celor cu proprietăți aflate în vecinătate. Și tot acolo, vom asigura curentul necesar pentru un număr de 24 de proiectoare tip LED, ca și pentru tabela electronică.

La Covaci?

▶ La Covaci se va betona acea bucată de tronson de la centură până dincolo de „Maracana”. Și tot la Covaci mai avem de pavat ultima stradă aflată pe partea stângă a intrării în localitate și construcția unui foisor pentru copiii grădiniței.

Am văzut, domnule primar, ample lucrări în zona fostului IAS Sînandrei.

▶ Da, ajutam acolo și vom susține în continuare lucrările de construire a mănăstirii, și vom construi un parc nou pentru copii în această localitate, în care am reușit să finalizăm iluminatul public de tip LED.

Rubrica elevilor

SENSUL ȘI ORIGINEA EXPRESIEI

Rege legendar din Corint, Sisif a fost osândit de Zeus, pentru nesupunere, să urce pe povârnișul unui deal din infern, ducând în spinare o stâncă uriașă. Dar cum ajungea în vârf, stâncă aluneca și se rostogolea înapoi, Sisif fiind nevoit să reînceapă efortul său zadarnic.

Din această legendă a izvorat expresia literară „Muncă de Sisif”. Ea înseamnă o strădanie istovitoare și inutilă, care trebuie mereu luată de la capăt - un efort spre o țintă, spre un obiectiv imposibil de atins, care cere zilnic noi și deșarte sacrificii. Cu același sens întâlnim și varianta: „Stâncă lui Sisif”.

Rubrica medicului de familie

CE SE ÎNTÂPLĂ CÂND RÂDEM?

Stiința a descoperit, în sfârșit, ceea ce lumea a știut dintotdeauna: râsul face bine la sănătate. Sau, așa cum putem citi în Biblie, în Pildele lui Solomon, 17:22, „O inimă veselă este un bun leac.”

Râsul îmbunătățește circulația sângelui, solicită musculatura abdominală, mărește ritmul cardiac, elimină aerul stătut în plămâni, facilitează digestia și eliberează tensiunile musculare.

După un acces de râs, tensiunea sanguină scade la un nivel mai sănătos. O sută de râsete oferă aceleași

beneficii cardiovasculare ca zece minute de vâslit. Deci râdeți...

IMPORTANT!

ÎN ATENȚIA LOCUIȚORILOR COMUNEI

Așa după cum am aflat din convorbirea purtată cu domnul primar Claudiu Coman, toți locuitorii comunei Sînandrei care își achită taxele și impozitele până în ziua de 31 martie 2019, vor beneficia de o reducere de 10%.

DIN ISTORIA COMUNEI

NOASTRE

Biserica romano-catolică din Carani a fost construită în anul 1734, în același an cu ridicarea castelului din apropiere. Aici va sluji, la mijlocul secolului al XIX-lea, preotul Lorenzo Schlauch (1824-1902), viitor episcop și cardinal.

În 1733, baronul Engelshofen întemeiază localitatea Mercydorf, numit astfel în amintirea predecesorului său, contele Claudiu Florimund de Mercy, fost guvernator civil și militar al Banatului.

Baronul Engelshofen a continuat proiectele contelei Claudiu Florimund de Mercy, de a dezvolta cultivarea viei, orezului și creșterea viermilor de mătase. În scurt timp, Mercydorf, Caraniul de azi, a devenit așezarea cu cea mai mare comunitate de italieni și spanioli din Banat. Coloniștii italieni au venit aici alături de abatele Clemente Rossi, primul paroh al așezării și directorul tuturor întreprinderilor de viermi de mătase din Banat. După 1765, în Carani s-au înregistrat și primii coloniști francezi și germani.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

EU MĂ APĂR DE UITARE, SCRIND

Vasile Todî vine din neamul armănesc și se topește în spiritualitatea românească, precum o apă curgătoare ce-și poartă destinul, alunecând în mare. Suflul lui bun și generos creează o stare de bucurie, cum arareori întâlnești la oameni, astăzi, firi răsucite și încrâncenate să-și croiască o cale și să-și afle un rost în astă lume. El emană bunătate, prin cel care este plămădă a maicii sale și a străbunilor din veac în veac, distins prin educație, înobilat prin maniere elegante. Vasile Todî cucerește o lume prin farmecul vorbirii și prin înțelepciunea spuselor sale, de om hărăzit să semene prietenie, oriunde s-ar afla.

Cât de român ești tu, de fapt, Vasile Todî?

Înainte de a răspunde, îngăduie-mi să-ți mulțumesc, că ai venit să stai de vorbă cu mine, pentru un almanah în curs de apariție. L-am citit pe cel făurit de tine anul trecut; almanah care mi-a amintit, prin ținută, de cele coordonate de Dan Frunțelată. Mă întorc la întrebare, nu am avut niciodată în mână un manual de recunoaștere corectă a bunului român, dar, dacă aș lua ca unitate de măsură visul, atunci te asigur că visez, de-o viață, numai în sfânta limbă română, pentru care strămoșii mei au fost sortiți holocaustului grecesc, limbă, pe care nu au părăsit-o niciodată.

Care sunt marile cărți care ți-au înfrumusețat adolescența?

Am început, ca elev, la școala povestirii, unde preda Sadoveanu și unde, adesea, mă întorc. Romane? „Hristos răstignit a doua oară”, al cretanului Kazantzakis, „Giamilia”, kârgăzului Aitmatov, „Șatra”, teleormăneanului Stancu și tot ceea ce poartă semnătura lui Tudor Arghezi. Și mai târziu, dar nu prea târziu, Biblia, care, așa cum spunea cineva, fiind foarte frumoasă, după ce ai citit-o, trebuie recitată mereu.

Ce carte te-a transformat, din tânărul care citea, în cititorul de cursă lungă?

Nu aș putea răspunde la această întrebare, numind o singură carte. „Pofta vine mâncând”, spune o veche zicală, poate chiar românească, astfel că m-am trezit trecând de la o carte la alta, așa cum vara, slobod fiind în livada cu cireșe a satului, treceam de la un cireș la altul, convins că, în următorul, voi găsi cireșe mai dulci. Obiceiul livezii îl păstrez și astăzi, citind zilnic pagini multe, din cărți diferite. De pildă, acum, când stau de vorbă cu tine, am alături „Stresul”, părintelui Arhimandrit Kraiopoulos, „Călătoria diletanților” a lui Okudjava și nuvelele lui Platonov. Dacă nu ar exista cărțile, frate Costică, banii nu mi-ar folosi la nimic.

De când ai nelișiștea scrisului?

Formulată în alt mod, pentru un alt public cititor, am mai răspuns la această întrebare, așa că, din drag de tine și din respect pentru cititorii almanahului, voi răspunde altfel decât atunci, dar în slujba acelui adevăr. Eu mă apăr de uitare, scriind. Sunt stăpânit de ceea ce tu numești „nelișiștea scrisului”, din ziua în care am aflat de la Arghezi, că numai scrisul poate învinge cimitirul. „Până la cărți, rămânea mărturie cimitirul. L-a învins biblioteca. Cartea ți-e țară, ți-e fiică, ți-e surioară, prietena și iubirea. E maică-ta, cartea, neîntinată și de-a pururea maica fecioară. Ai scăpat de mormânt!” Îți amintești? „Pasăre măiastră, / pasăre cuminte, / spune-mă veciei / să mă țină minte.” Dragă Costică, nu că m-aș fi dat în vânt după neuitare, dar atunci când, înainte de a publica, criticului Hristu Cândroveanu, i-au căzut în mână câteva din poeziile mele, mi-a trimis îndemnul, prin cel căruia i le încredinșasem, să continui să scriu. I-am urmat sfatul, și peste puțină vreme, am debutat editorial la editura „Cartea românească”. Aveam 25 de ani. „Un puțoi”, cum îi numea Arghezi, pe toți cei care debutau la o astfel de vârstă. Dar cronică favorabilă, făcută versurilor mele de către Șerban Cioculescu, în „România literară”, mi-a dat mult curaj.

Când s-au conturat preocupările tale literare?

Atunci când am înțeles, că ce este peren, ceea ce-și conservă valoarea inițială și și-o sporește neîncetat prin trecerea timpului, este cultura, frumosul, construcția spiritului.

Ce scriai?

Poezie. Și chiar dacă azi scriu numai proză, îți mărturisesc, că doar cu poezie se împodobește sorcova, cu care îngerii îl colindă pe Dumnezeu. Eu tot mai cred, asemeni lui Bogza, că toți oamenii au dreptul la pâine și poezie, și că este necesar, ca poezia să devină elementară în sensul, în care apa și pâinea sunt elementare. Atunci se va petrece o întoarcere epocală a poeziei la viață.

Ai investit pe cineva cu rolul de model, la vremea începuturilor, într-ale scrisului?

Într-ale scrisului nu, dar într-ale vieții civile, da. Bunicul meu, al cărui nume îl port, preot ortodox, a fost un soț și un tată desăvârșit. De la preot am învățat că smerenia este să zici întodeauna „iartă-mă”. Iar din ipostaza de soț a bunicului, am înțeles, că fiind o taină, căsătoria trebuie ferită de ochii răi, iar din cea de tată, modul în care a încercat, și a reușit, să-și convingă copiii și nepoții, că educația este legată strict de trei entități: familie, școală și biserică!

Ai cochetat și cu actoria. S-ar fi îngemănat de minune. Ce n-a mers?

Am debutat, după cum bine știi, la Teatrul de Comedie din București, în rolul doctorului din „Mincinosul” de Goldoni. Am urcat mai apoi și pe scena Teatrului de Operetă Oleg Danovski din Constanța și, am ajuns chiar pe scena Naționalului albanez sub bagheta regizorală a maestrului Toma Enache. Ce n-a

VASILE TODI

mers? Vezi tu, evreii spun: „D u m n e z e u ne-a dat iubirea familiei.” Astfel

că eu am refuzat să doresc scena, păstrându-mi familia întreagă și unită. Cu atât mai mult cu cât eu m-am „consacrat” ca soț al unei artiste, cu mult înainte de a urca pe scenă. Lăsând gluma la o parte, reține, te rog, că la noi machedonii, familia este sfântă.

În ce împrejurări s-a născut gândul de a edita jurnalul interregional „Banatul”?

În împrejurări albastre, verzi și uneori la mânia, mov. De aceea și păstrez în el atâtă bucurie a culorii.

Îți simt condeiul cam peste tot, în „părțile esențiale”, deși semnezi doar în pagina ultimă – ca seniorii – întru bună cuviințioșie, asemenea făurarilor de gazete durabile.

Este adevărat, că, rugat fiind de colaboratorii mei, accept să mă împrietenesc cu textele lor, îngăduindu-mi totuși, uneori, chiar și unele rezecții spontane.

Scritorul pășește în tandem cu gazetarul. Cum arată experiența ta literară?

Cam săracă.

Pe care scriitor îl crezi pe cuvânt?

Pe Marin Preda, pentru noi și pe Dostoievski, pentru lumea toată.

Pe cine nu crezi?

Pe Nina Cassian. Și nu pentru că ar fi miștit generații de români cu scrisul ei, ci pentru că a încercat să mă convingă că se poate începe o viață nouă chiar și la vârste crepusculare. Deși, dacă ar fi să o judec după cum arăta, poate are dreptate, ea născându-se crepusculară.

Există un scriitor, ce ți-a fost hărăzit prin destin? Te simt scoborător din Arghezi, pe care,

de altfel, îl aduci mereu pe prima pagină, în „Banatul”, cu fragmente din gazetăria celui ce așterne, ca nimeni altul, cuvinte potrivite.

Dragul meu, reține te rog, că împreună, repet, împreună cu Eminescu, Arghezi este cel mai mare poet român. Și asta nu o spun eu, ci vanitosul Beniuc. Unii, cu mai mult sau mai puțină îndreptățită mirare, se întrebă cum aveau loc simultan în Arghezi autorul de litanii sublime și autorul de pamflete cu bale, puroaie și orduri de varii proveniențe. Numai că geniile nu dau socoteală. Arghezi rămâne scriitorul, care a încălcat voievodal, toate tabú-urile lingvistice ale limbii române. Amintește-ți, te rog, ce scria despre el, Alexandru Macedonski, la debutul lui, întâmplat într-o publicație condusă de Macedonski: „Acest tânăr, la o vârstă când eu gângăveam versul, rupe cu o cutezanță fără margini, dar până astăzi coronată de cel mai strălucit succes, cu toată tehnica versificării, cu toate banalitățile de imagini și idei, ce multă vreme au fost socotite, la noi și în străinătate, ca o culme a poeziei și a artei.”

Surprind, cu reinnoită bucurie, splendide nuanțe de verde și albastru în scrierile tale. Apoi îl așez „sub lupă”, pe maestrul Arghezi. Mi-e limpede, de-acum, ascendența. Ce sublimă poate fi lectura, de-a dreptul fascinantă, într-o zi cu miros de plăcintă cu dovleac.

Verdele și albastru, de care faci vorbire, sunt culorile ochilor fetei pe care am iubit-o la 16 ani. Ori, lucru știut, fata pe care ai iubit-o la 16 ani, nu o uiți viața toată. Avea nemțoaica aceea, pe jumătate evreică, doi ochi ca mătasea franțuzească de la Lyon; ochi care își schimbau culoarea după unghiul din care o priveai, așa încât din verzi deveneau albaștri, apoi mov la supărare și din nou verzi. Iar, ținuta corpului ei era de sfeșnic aprins pe masă împărătească.

Care sunt bucuriile tale de editor?

Să public autori, care fac cinste editurii „Cartea bănățeană”. Și sunt destui, dovadă că volumul meu de proză, stă de mai bine de un an așteptând să intre în linie dreaptă spre tipar.

Ce planuri imediate ai?

Dacă ar putea intra în planurile mele și dorințele, mi-aș dori să conving politicienii, decidenții avuției naționale, să-l citească pe Herodot! Vor afla astfel, că există în Herodot un pasaj cutremurător. E acela în care sunt descrise tocmai minele de aur din Roșia Montană. Pe vremea lui Herodot, aici era singurul loc din Europa de unde se scotea aur, și istoricul elin fusese informat cu precizie despre ceea ce se petrecea în această parte a lumii. Din păcate, precum se vede, străinii l-au citit, iar noi, mai trebuie să așteptăm până când politicienii români vor învăța să citească și să înțeleagă ce citesc. Cât despre planuri ce țin de viitorul apropiat... să stau câteva zile în casa mea din pădurea Săvârșinului, ca martor mut la înflorirea băgrinilor, să-i fiu aproape bujorului din parcul casei, când înflorește în 11 mai, să ascult murmurul părului din dreptul porții în amurg și, să termin romanul, în două volume, la care lucrez de câțiva ani.

Împărtășește-ne, în final, câteva gânduri ce ar putea încheia acest dialog.

Ascultați valsurile lui Strauss! În susurul muzicii lui, veți vedea rotindu-se deopotrivă curțile regale și cazarmile, orașele și satele, botinele scumpe și saboții ieftini, zânele și doicile... valsurile acestui om pătrund în spirit și coboară în picioare. Ascultați-l pe Strauss și memorați-l pe Arghezi!

**Dialog consemnat de
CONSTANTIN JICHITA,
pentru almanahul „Deșteptarea” 2019, ediția estivală**

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN